

Nefelejcs Óvoda Kisbajcs
Módosított Nevelési Programja
Készült:
2010
Készítette: Nefelejcs Óvoda Nevelőtestülete

Tartalom

1.Bevezetés.....	4
1/1.Az elmúlt időszak rövid összegzése:	4
1/2. Helyzetkép az óvodáról	5
1/3.Az óvoda jogi státusa, adatai	7
2.Programunk alapelve:	8
2/1.Kiindulási pontjaink:.....	8
2/2.Gyermekképünk.....	8
2/3.Óvodakép.....	9
3.A program célfejezete	10
4. A nevelés kerete.....	11
4/1.Az egészséges életmód alakítása	11
4/2. Az érzelmi-, erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása.....	15
4/3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18
5.Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	19
5.1.Személyi feltételek.....	19
5.2 Tárgyi feltételek	21
5/3.Az óvoda kapcsolatai.....	21
6.Az óvodai élet megszervezése.....	23
6/1.A gyermekek hetirendje	23
6/2.A program napirendje.....	25
7. Hagyományőrzés, népszokások.....	26
7/1. Az óvodában ünnepelhető jeles napok (az őszi, téli, tavaszi jeles napjai	26
7/2. A hagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban.....	30
8. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	30
8/1.Szabad játék	30
8/2.Vers, mese.....	35
8/3. Ének, zene, énekes játék gyermektánc	37
8/4. Rajzolás, mintázás, kézi munka.....	40

8/5.Mozgás	42
8/6.A külső világ tevékeny megismerése	45
8/7.Munka jellegű tevékenységek	47
8/8.A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	49
9. A program ellenőrzése, elemzése, értékelése	51
10.Esélyegyenlőség és gyermekvédelmi munka az óvodánkban.....	52
11.Irányelvek óvodánk sajátos nevelési igényű gyermekeinek integrált óvodai nevelésére vonatkozóan	54
12 . ESZKÖZJEGYZÉK – ÓVODÁNKRA VONATKOZTATVA	56
13. Érvényességi rendelkezések.....	63
14. Legitimációs záradék	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

1.Bevezetés

1/1.Az elmúlt időszak rövid összegzése:

Ma – 2010-ben – elmondhatjuk, hogy 1999-ben jól döntöttünk, mikor helyi nevelési programunk elkészítésének alapjául az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” c. alternatív programot választottuk.

E döntésünk helyességét igazolja az elmúlt időszak, melyek tapasztalatait az alábbiakban összegezzük.

1999. szept. 1.-én vezettük be programunkat. A bevezetést megelőző időszakban arra törekedtünk, hogy az eredményes alkalmazás érdekében megszerezzük az elméleti és gyakorlati tudást, ezért továbbképzéseken vettünk részt, illetve a kapcsolódó szakirodalmakat szereztünk be, kaptunk felkészítést a bevezetéshez

A program bevezetésére 1999-ben került sor az akkor induló csoportokkal.

Elsőként megpróbáltuk kialakítani azokat a művészeti területeket, - hisz programunk azt a célt tűzte ki, hogy a művészetek eszközeivel alakítja a gyermekek személyiségét - melyek által a gyermekek személyiségfejlődése biztosított. A „Csak tiszta forrásból” elvet szem előtt tartva igényes mesegyűjtemény, énekes- és zenei anyag, sokféle változatos vizuális technika, anyag, eszköz összeállítására törekedtünk. Szerencsés helyzetben voltunk, mert 2000 nyarán új óvodaépületbe költöttünk, s mivel teljesen új berendezést, bútorokat kaptunk, sikerült a saját ízlésünkre formálni a csoportszobákat, s az egész óvoda ízlésvilágában érvényesíthettük a program előírásait is. Törekedtünk a színek, formák, anyagok harmóniájára. Olyan tereket, zugokat, kuckókat, sarkokat alakítottunk ki, melyek egész nap csalogatják a gyermekeket bábozni, énekelni, alkotni. Kialakítottunk ún. „minigalériákat, ahol a gyermekek „alkotásai” kerülhetnek kiállításra. Kialakítottuk a video-szobát, mely szintén program-specifikus elem. A gyermekek reggeli érkezésekor halk zene szól a folyosói öltözőkben.

Nevelőtestületünk - törvényi kötelezettségének eleget téve – elvégezte óvodánk helyi nevelési programjának felülvizsgálatát. **A felülvizsgálatot követően 2004-ben döntöttünk arról, hogy továbbra is az elmúlt öt évben alkalmazott program szerint kívánunk dolgozni, de a szükséges módosításokat végrehajtjuk a programban, s most is hasonlóképpen határoztunk.**

A felülvizsgálatot a Kt. 47 §. értelmében végeztük. Megállapítottuk, hogy programunk megfelelően tartalmazza óvodai nevelésünk alapelveit, nevelésünk célkitűzéseit, azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, melyek biztosítják a gyermekek fejlődését, közösségi életre felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetben lévők differenciált fejlesztését, fejlődésük elősegítését.

Áttekintettük gyermekvédelmi feladatainkat, illetve a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünket.

Programunk megfelelően tartalmazza az együttműködési formákat, azok továbbfejlesztésének lehetőségeit, az óvodás gyermekekkel, az óvodába járó gyermekek szüleivel.

A felülvizsgálat során megállapítottuk, hogy programunkat ki kell egészíteni a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének céljaival, az óvodapedagógusok feladataival, tartalmaival. Áttekintettük a nevelési program végrehajtásához

szükséges személyi és tárgyi feltételeket, a nevelőmunkát segítő humán erőforrásokat, és az eszközök és felszerelések jegyzékét.

1/2. Helyzetkép az óvodáról

Földrajzi adottságaink:

Kisbajcs Győr-Moson-Sopron megye északkeleti részén, Győrtől mintegy 2 km távolságra északkeleti irányban fekszik. Természet-földrajzilag a Szigetköz délkeleti szegletében helyezkedik el ott, ahol a [Mosoni-Duna](#) és az Öreg-[Duna](#) már közelítenek egymáshoz. A falu közlekedés-földrajzi helyzete Győr közelsége miatt kedvező. Kisbajcsot Győrből a Nagybajcs felé vezető mellékútvonalon érhetjük el mind személygépkocsival, mind pedig autóbusszal.

A település mai arculatát az [1954](#)-es pusztító árvíz után kapta, amikor a lakóházak többsége újjáépült, így itt nem találunk annyi hagyományos parasztházat, mint más településeken. Kisbajcs lakóinak lélekszáma [1998](#)-ban 734 fő volt. A falu korösszetétele az előregedő községekével mutat rokonságot. Győr közelsége és a csendes környezet azonban a fiatal népességre is vonzást gyakorol. A többség Győrben keresi kenyerét. Helyben az intézmények, a magánvállalkozások és a Kossuth MGTSZ biztosít munkalehetőséget.

Az itt lakók igényességét tükrözi a parkosított, színpompás virágokkal felékesített környezete. Bízunk benne, hogy a község összetartása, az itt élők közvetlen, barátságos mentalitása nem veszik el az új beköltözők hatására, és sikerül majd ezeket az embereket is bevonni a község életébe, kulturális és egyéb programjaiba.

Közigazgatásilag a községhez tartozik a 2 km-re fekvő Szógye, ami körülbelül 16 ha területű. A mi óvodánkba járnak Vénékről a gyerekek, ami tőlünk 6 km-re található kb 31 ha területen.

Több nagybajcsi kisgyermek is hozzánk jár óvodába, van győri gyermekünk is. Az óvodáskorú gyermekek egy kis része (idén kb.5 gyermek) a szülők munkaidő beosztása miatt győri óvodába jár.

Óvodatörténet, tárgyi, személyi feltételek, szülői háttér

Kisbajcs községben 1978 óta működik napközi otthonos óvoda. Az ezt megelőző években ún. idény napközis ellátás szolgálta az óvodáskorú gyermekek nyári foglalkoztatását.

1978. augusztusára a megüresedő orvosi szolgálati lakást alakította át az akkori Községi Tanács. Így igaz, hogy minimális felszerelés mellett, de igen nagy tervekkel, lelkesedéssel és várakozással indult el az óvoda a szülők és a gyerekek nagy örömeire. Viszonylag magas gyermeklétszám mellett egy csoporttal működött pár évig az intézmény, a gyerekek nagy része ebéd után hazament, hiszen hely hiányában nem tudtunk mindenkit lefektetni.

Mivel a környéken nem volt óvoda, így Szógyéről, Vénékről és Nagybajcsról is hozzánk jártak a gyerekek. Egy ideig még a szülők oldották meg a gyerekek szállítását, kísérését.

A magas gyermeklétszám miatt szükség volt bővítésre, így először másfél, majd két csoporttal működött tovább az óvoda ugyanakkora helyen, de új óvónői és konyhai személyzettel. Ekkoriban három óvónő, két dajka és egy konyhai dolgozó alkalmazására volt lehetőség.

Nehéz körülmények között, kevés eszközzel, játékkal, sokszor a túlsúlyfoltosság miatti nehézségekkel is megküzdve, de sikerült boldog óvodás éveket biztosítani a gyerekeknek. Fő nevelési elvünk mindig a gyermekközpontúság volt. Szerencsére a szülőkhöz partnerekre találtunk célunk megvalósításában.

Hosszas várakozás után, kész terveket kaptunk az építendő új óvodáról! Ami eddig csak vágyálom volt, 2000 augusztusára valósággá vált. Elkészült az új óvoda!

Óvodánk épülete esztétikus kívül-belül. Az épület mint egy kis mesepalota emelkedik ki a domb tetején a templommal szemben. Mi mindennap halljuk a déli harangszót, s látjuk a falusi élet jellemzőit, a mezőgazdasági gépeket, a munkába siető embereket, a gyermeküket sétáltató anyukákat stb.

Az óvoda mindenki számára könnyen megközelíthető, ugyanakkor az utca forgalma nem zavarja meg gyermekeink nyugalmát.

A csoportszobák világosak, meleg, a berendezési tárgyak igényesen kiválasztottak. A fenyőbútorok, a függönyök, a dekorációk igazi családi hangulatot teremtenek.

Az óvoda 3. csoportszobája tornaszobaként üzemel, jól felszerelt mozgásfejlesztő játékokkal, mint például a bordásfal, tornaszekrény, padok, különböző egyensúlyozó eszközök, labdák állnak a gyerekek rendelkezésére. A heti kötelező testnevelésen túl beiktatunk kötetlenebb mozgásos játékokat. A gyermekek erőnlétét, bátorságát, ügyességét jól fejlesztik ezek a foglalkozások.

A közlekedő helyiség mérete lehetőséget ad a különböző rendezvények lebonyolítására, mint a bábelőadások, koncertek, farsangi bál, stb. Így a gyerekeket nem kell a városba utaztatni, hiszen helyünkbe jön minden.

A környezetismereti sarokban akváriumban halak, teknősbéka él, gondozásukat a gyerekek figyelemmel kísérhetik.

Az óvoda irodája több funkciójú, hiszen itt zajlanak a logopédiai foglalkozások, s video szobaként is működik, esetenként mesefilmeket is itt tudunk nézni.

A játékok vásárlásánál az igényességre törekszünk. Vannak többéves játékaink, amik szinte minden nap kézbe kerülnek.

Mivel nagy hangsúlyt fektetünk a tevékenységben megvalósuló tanulásra, ezért a játékok szinte kivétel nélkül fejlesztő játékok, amelyek valamely képességet kiemelten fejlesztenek (memória, megfigyelőképesség, tapintás, mennyiség, szín, forma stb.). Ugyanakkor vannak a kisebb korosztály gyakorlójátékához autók, ki-be rakosgató játékok, szerepjátékhoz babakonyha, babák, babaruhák, főzős játékok, fodrász kellékek stb.

A gyermekek sok időt töltenek a szabad levegőn télen-nyáron. Mozgásigényüket az udvari kötetlen futkározással, hintázással, mászókézással stb. tudják a legjobban kielégíteni. A mindennapos kocogást a napirendbe is beépítettük, ez fokozza a gyermekek állóképességét, edzettségét, ügyességét. Az udvaron vannak napos és árnyékos helyek. A fedett terasz kiválóan alkalmas a kinti étkezések, barkácsolások, rendezvények - Papa-nap, Családi-nap Anya-nap- stb. lebonyolítására.

A homokozó feletti napárnyékolóval a szűrt napfényt biztosítjuk. Sok homokozó játékkal, ugrálókkal, kosárlabdázással, focival stb. tesszük tartalmassá a kinn tartózkodást.

Szülői háttér:

Kisbajcs Győr vonzáskörzetébe tartozik. Győr közelsége megmutatkozik a szülők foglalkoztatottságában is. Jelentős részük dolgozik győri munkahelyen, illetve a lehetőségeket kihasználva egyéb területeken is. A családok szociális-gazdasági körülményei jónak mondhatók. A szülők iskolázottsága az átlagos magyar

családoknak megfelelő. Rendszeres gyermeknevelési támogatásban részesülők száma: Vének községből 1 fő, Nagybajcs községről: 2 fő, Szőgyéről 1 fő.
Az óvodában veszélyeztetett gyermek nincs, nagy családos 4, tartós beteg 3 fő.

1/3. Az óvoda jogi státusa, adatai

Az óvoda neve: Nefelejcs Óvoda Kisbajcs

Intézmény székhelye: 9062 Kisbajcs, Kossuth u. 19.

Telefonszáma, fax szám: 96/358.945

E-mail cím: nefelejcs58@freemail.hu

Az intézmény alaptevékenysége: Óvodai nevelés

Az intézmény működési területe: Kisbajcs-Vének községek közigazgatási területe.

Az intézmény alapító szerve: Kisbajcs Községi Közös Tanács

Az alapítás éve: 1978. A jelenlegi épület átadásának ideje: 2000. augusztus 16.

Az intézmény jogállása :

Önállóan működő költségvetési szerv. Egyszemélyes felelős vezetője az óvodavezető, akit a fenntartó képviselőtestületek öt évre nevezik ki. Az óvodavezetői megbízatás magasabb vezető beosztásnak minősül, ezért azt nyilvános pályázat útján kell betölteni. Az intézményvezetői megbízás egyéb kérdéseiben a Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény szabályozásai az irányadók.

Az intézmény gazdálkodási formája, vagyona, vagyon feletti rendelkezési jog, gazdálkodási jogkör:

Önállóan működő költségvetési szerv, ezen belül önálló bér gazdálkodási jogkörrel rendelkezik. Az intézmény pénzügyi, gazdasági feladatait Kisbajcs, Vének községek Körjegyzősége látja el. (Körjegyzőség gesztortelepülése: Kisbajcs községi Önkormányzat, melynek PIR sz.: 366696) Az intézmény gazdálkodásához szükséges kötelezettségeket az óvoda vezetője vállalhat, melyet a körjegyző, vagy az általa megbízott körjegyzőségi dolgozó jegyez ellen.

Az óvoda befogadóképessége: 3 csoport esetén 48 fő.

Az óvoda irányító szerve, fenntartója, címe, telefonszáma: Kisbajcs Községi Önkormányzat Képviselő-testülete, 9062 Kisbajcs Kossuth u.1. 96/ 560-230.

Az óvodai csoportok száma: jelenleg 2, összesen 32 férőhely.

2. Programunk alapelve:

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy

- + gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó
- + egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.

2/1. Kiindulási pontjaink:

- + Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszhető
- + Nevelik, fejlesztik a társkapcsolatokat, az óvoda összes dolgozója, ezért a felnőttek tetteikkel sugározzák, a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy
- + *„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre”.*
- + Minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.
- + Az óvónők a természeti, tárgyi környezet megismertetését úgy irányítják, hogy a gyermekek a közvetlen környezetükben szerezzenek tapasztalatokat, ismerjék településük értékeit. E program a mindennapi szabad mozgáson túl beiktat szervezett mozgásokat is, hogy a gyermekeknek megfelelően fejlődjön keringési, mozgató- és légzési rendszerük, valamint a csont-és az izomrendszerük teherbíró képessége.
- + A népművészet formanyelvén fogant vers, mese, énekes játék, vizuális- és tárgyi környezetet kiemelő program tevékenységi keretként építi be a hagyományörzést, népszokásokat úgy, hogy az óvónők évszakokhoz, jeles napokhoz csoportosítva tervezik meg az óvodai nevelés tartalmait.

Ez a program befogad mindent, ami „csak tiszta forrásból” fakad, és nem idegen az életkortól, hogy a gyermekek a művészet sokszínű hatásával éljék át a vissza nem térő óvodás éveiket.

2/2. Gyermekképünk

Programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

A gyermekkép megrajzolásában az eltérő pedagógiai és pszichológiai irányzatok közös vonásait vesszük alapul. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerül a nemi sztereotípiák erősítését, elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

A feltételrendszer a tevékenységek tudatos befolyásolásával segíti a személyiség kibontakoztatását, vérmérsékletre különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére.

Feltételezzük, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a meséhez, alkotótevékenységekhez. Ha mindezt megkapja az óvodában, kialakul az óvodás tartása, önálló, nyugodt és kiegyensúlyozott lesz. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

2/3. Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. *Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.* Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. *Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.*

Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv:

- + a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és *bizalom* övezi;
- + a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni *készségeinek* és *képességeinek* kibontakoztatását;
- + az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a *gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.*

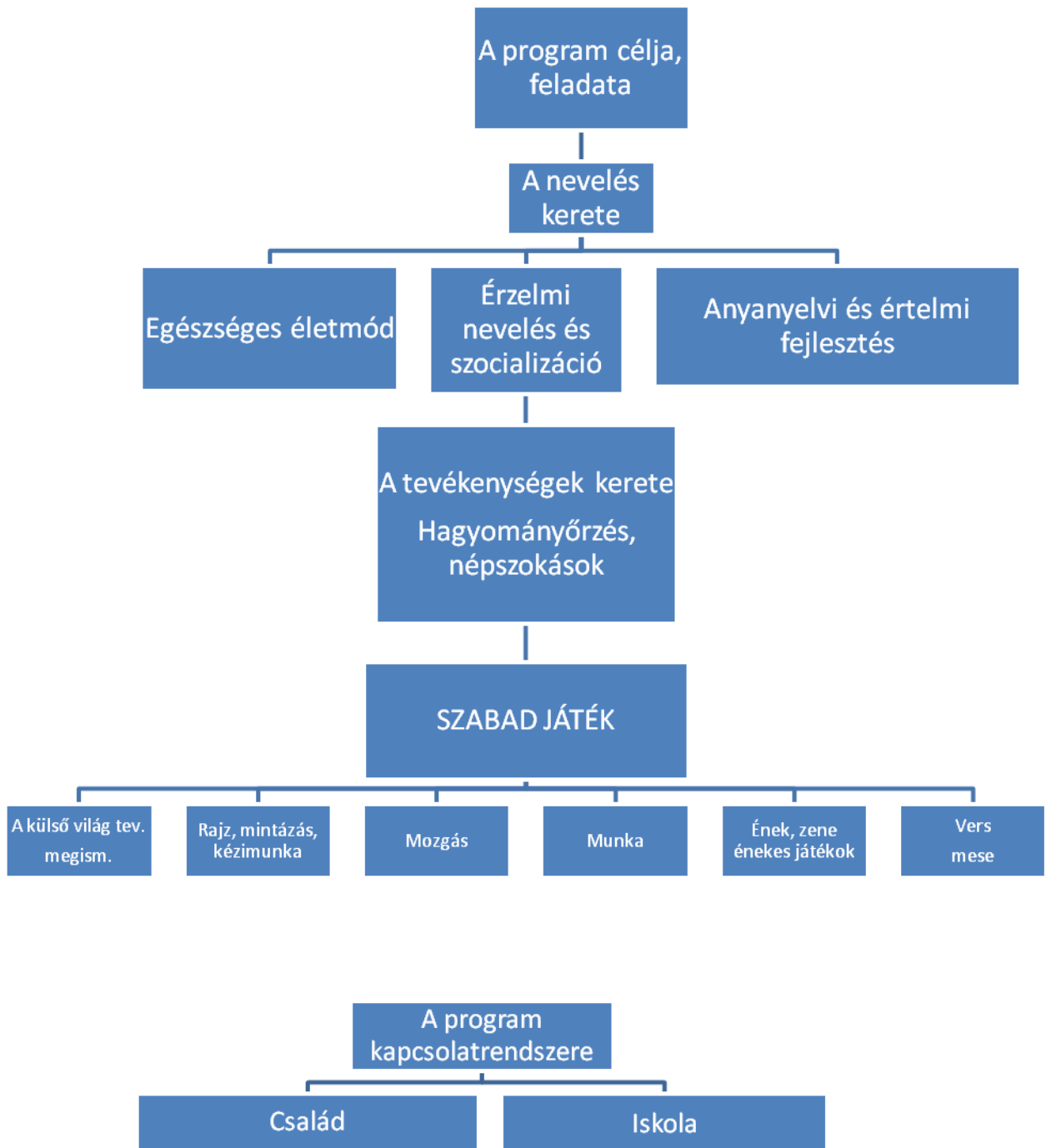
Óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető *szabad* játéokra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a *gyermek egyéni képességeihez igazodó* műveltségtartalmak közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, *nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.*

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

3.A program célfejezete

3.1. Programunk rendszerábrája

3/2. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- ✚ az egészséges életmód alakítása,
- ✚ az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- ✚ az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Általános feladataink a mi óvodánkra vonatkoztatva:

- ✚ Vegyes életkorú gyermekek esetében a tevékenységek megszervezésénél figyelni kell arra is, hogy minden korosztály a maga életkori sajátosságainak megfelelő szinten vehessen részt abban.
- ✚ Fontos az egyéni ráfigyelés és szükség esetén sajátos, egyénre szóló fejlesztési módszer kidolgozása.
- ✚ A gyermekek tevékenységét pozitív ráhatással, sok-sok dicsérettel kell serkenteni és kialakítani bennük a sikerélmény örömteli érzését.
- ✚ A tevékenységek önkéntesek, de a rendszeres távolmaradás nem megengedhető; az állandóan visszahúzódó kisgyermeknél meg kell találni a módját annak, hogy kedvet érezzen a foglalatossághoz – a fokozatosság elvét be kell tartani, a legkisebb mozgulást is értékelni kell; az óvónő örömét a kisgyermek is érezze.
- ✚ Sajátos nevelést igénylő gyermeknek a többi gyermekkel együtt történő különleges gondozása (Alapító Okirat szerint)
- ✚ Hátrányos helyzetű és *halmozottan hátrányos helyzetű* gyermekek segítése.
- ✚ Az óvoda minden dolgozójára nézve kötelező a Köznevelési Törvényben megfogalmazott hátrányos megkülönböztetés tilalma.

4. A nevelés kerete

4/1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelésben **célunk**, az egészséges életvitel igényének alakítása.

Feladataink: a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- ✚ a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
Elsősorban a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezük a hangsúlyt. A testi szükségletek kielégítése megalapozza a gyermekek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenységéhez szükséges. A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul. Ezért megfigyeléssel pl. testsúly, testmagasság, láb-kéz stb. összehasonlító mérésekkel segítjük az egyéni jellemzők, sajátosságok feltárását.
A gyermekek gondozásának feltétele az óvónő és a gyermekek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte. Ez a feltétele annak, hogy megismerhessük a gyermekek igényeit, családból hozott szokásait – *e téren óvónőink már az óvodába lépést megelőző családlátogatáson, illetve a*

beszoktatás ideje alatt is gyűjtenek tapasztalatokat. Ezen a területen különösen fontos szerepük van a dajkáknak.

A gyermekek attól fogadnak el gondoskodást, akik őszinte, hiteles viselkedéssel, bizalomkeltő meta-jelzésekkel közelednek feléjük, és tapintatot, elfogadást közvetítenek. Ilyen feltételek mellett megismerhetők a gyermekek igényei, családból hozott szokásai.

A gyermekek alvásiigényének egy részét az óvoda elégíti ki. A nyugodt pihenés feltétele a csend és a biztonság. Az elalvás előtti mesélés és azt követően altatódalok dúdolása kondicionáló reflexként hat. Minden alkalommal éljük át a gyermekek az altatódalok hatására kialakult szendergés állapotát.

✚ a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. Biztosítjuk, hogy a gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg, szabadon ismételhessék a sokféle mozgásfejlesztő eszközökön. Emellett a néhány percig tartó szervezett mozgásos tevékenységek (mindennapos testnevelés) jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését.

✚ a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;

✚ a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;

Az óvodában megbetegedett gyermeket társaitól elkülönítve fokozott gondoskodással gondozza felnőtt, amíg a szülei meg nem érkeznek. A szülőt értesítjük, ha a gyermek lázas; kiütése van; hasmenés, hányás esetén; bőrpír megjelenésekor; erős köhögéskor. Megbetegedett gyermek a közösségbe csak orvosi igazolással térhet vissza. (ezt az óvoda Házirendjében szabályozzuk, amit beiratkozáskor adunk át a szülőknek)

Az egészségmegőrzés alapja az edzettség. Mivel kisgyermekeink a nap jó részét az óvodában töltik, ezért erről nekünk is gondoskodni kell; elsősorban azzal, hogy minél több időt töltsenek a szabadban – amennyiben ezt az időjárás lehetővé teszi. Késő tavasztól kora őszig akár egész délelőttöt is a szabadban töltjük, télen pedig legalább napi 1/2 órát udvari levegőzés vagy séta keretében; kivétel viharos szél, eső, köd és -5 fok alatti hőmérséklet.

Mozgásszükségletük kielégítése érdekében napi kocogó-futó lehetőségeket biztosítunk.

A délutáni pihenő előtt a gyermekek levetik játszóruhájukat és átöltöznek pizsamába.

✚ az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépés pillanatától kezdve biztosítjuk. A beszoktatás ideje alatt minden gyermekkel, a dajkák bevonásával együtt végezzük a teendőket, hogy a gyermekek megtanulhassák a fogásokat, a testápolási szokások sorrendjét.

A gyermekek napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük 3/4 részét az óvodában kapják. Ezért figyelemmel kísérjük a gyermekek étrendjét, hogy kellően változatos és megfelelő tápanyag összetételű legyen. Vitaminszükségletük kiegészítése érdekében a gyerekek minden nap kapnak gyümölcsöt, illetve hetente egy alkalommal ún. „gyümölcsnapot” tartunk. A gyermekek által hozott egy-egy szem gyümölcsből salátát készítünk.

Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk ki, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, jól szervezeten, lehetőleg a folyamatosság módszerével élünk.

A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. A szülők segítségével megismerjük ezeket, és kellő toleranciával fogadjuk el a kezdeti étvágytalanságot, válogatást, később ösztönözzük, de nem kényszerítjük a gyermekeket az ételek elfogyasztására. Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában ihassanak. A szépen megterített asztal, az étkezési szokások elsajátítása lehetővé teszi a kulturált étkezés fokozatos kialakulását. Mindenki annyi ételt, italt fogyasszon, amennyi jól esik neki!

A betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szempontjából nagy gondot fordítunk a gyakori szellőztetésre és arra különösen, hogy mindenki a saját, jellel ellátott tisztasági eszközeit használja.

A testápolás terén nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között. Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában. Különös gonddal védjük a gyermekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, szájápoláshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC-használathoz intim feltételeket teremtünk, hogy a gyermekek fokozatosan egyre önállóbban végezhesék ezeket a teendőket.

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermeket. Következésképpen kérjük a szülőket, hogy többretekintően öltöztessék gyermekeiket

a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet;

A gyermekek fejlődéséhez szükséges az egészséges környezet biztosítása – ez jó alapot ad a nevelőmunkához. Sajnos a csoportszobák mérete csak kicsi, így max.16 gyermek befogadására alkalmas. Az udvarunk tágas, van benne árnyékos és napos rész; fák, cserjék. Mozgásra, szabad játékra, szervezett tevékenységre egyaránt alkalmas. A fedett teraszon lehetőség van alkotó tevékenységre, szerepjátékok játszására, sőt nyáron étkezésre is.

A gyermekek lelki egészségének fejlődéséhez fontos az egész környezetünk barátságossá, esztétikussá, gondozottá tétele. Igazodunk az évszakokhoz, a néphagyományokhoz.

A csoportszobákban a gyermekek igényeinek megfelelően alakítunk ki kuckókat (pl. mesesarok, babakonyha stb.) A többféle játéktevékenységhez a lehetőségek figyelembevételével elkülönített részeket alakítunk ki a csoportszobában:

- mesebirodalmat, ami a személyes perceknek, napi mesélésnek, drámajátékoknak, bábozásnak a színtere;
- külön sarkot, illetve megfelelő helyet, ahol nyugodtan rajzolhatnak, barkácsolhatnak, mintázhatnak, festhetnek és mindent megtalálnak, ami a vizuális, téri alkotáshoz szükséges
- olyan helyet is biztosítunk, ahol minden eszköz együtt van a zenei készségfejlesztéshez.
- külön helyet biztosítunk a mikrocsoportos séták alkalmával talált „kincseknek” is.

Bútoraink mérete – a gyermekek által használt helyiségekben – megfelel a 3-6 éves gyermekek testméreteinek; vásárláskor mind a kényelmi, mind az egészséges és helyes testtartás szempontjait figyelembe vettük.

Ruháikat, cipőjüket az öltözőben jellel ellátott szekrénybe, fogasokra illetve saját jellel ellátott zsákocskába helyezhetik. Minden gyermeknek van elkülönített pohara a szájjöblítéshez, és saját törülközője.

a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása;

Nevelési Programunk fő profilja a néphagyományőrzés, de nagy hangsúlyt fektetünk a környezetvédelem, természetvédelem területére is. Óvónőink, dajkáink rendszeresen odafigyelnek a napi tevékenységek során arra, hogy gyermekeinkben tudatosuljon és berögződött szokássá váljon a környezet védelme, Földünk energia kincseinek óvása. (pl. nem folytatjuk feleslegesen a vizet a mosdóban; lekapcsoljuk a villanyt, amikor már besüt a Nap; nem dobjuk el a szemetet sem kint, sem bent, stb)

Ugyanígy jelenítjük meg játékos tevékenységeinkben a környezetvédelem jeles napjait –állatok világnapja; víz napja; Föld napja; madarak és fák napja.

Ez évtől már községünkben is szelektív szemétszállítás működik. Ezt is beépítjük az óvoda életébe, ezáltal egy kicsit a szülők szemléletét is befolyásoljuk ezen a téren. Óvodánkban kihelyezett elemgyűjtés működik.

✚ megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

Az arra rászoruló kisgyermek részére óvónőink is beépítik a testnevelés foglalkozásokba a speciális tartásjavító és lúdtalp gyakorlatokat.

A beszédfejlődésben elmaradt, illetve korrekcióra szoruló gyermekekkel logopédus foglalkozik.

Az Ikrényi Kistérség által működtetett Nevelési Tanácsadóban bármikor rendelkezésünkre áll pszichológus, aki a lelki problémákkal küszködő kisgyermek részére nyújt segítséget, illetve segít a beiskolázás eldöntésében szükség esetén.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ✚ A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, szájat öblítenek, fésülködnek
- ✚ A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják köhögésnél, trüsszentésnél egyaránt
- ✚ Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból, próbálkoznak az ételmerítéssel
- ✚ Esztétikusan terítenek, és higiénikusan étkeznek, Biztonságosan használják a kanalat, a villát. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- ✚ Teljesen önállóan öltöznek, ruhájukat ki- és begombolják, esztétikusan összehajtván a polcukra helyezik, cipőjüket bekötik, befűzik.
- ✚ Ügyelnek saját külsőjükre, környezetükre, melyben megjelenik a szépre, izlésesre törekvés
- ✚ A mindennapos edzés hatására, az egyéni sajátosságait figyelembe véve – jó állóképességgel, edzettséggel rendelkeznek
- ✚ *Gyermekeinkben tudatosodik és szokássá válik a természet védelme, meglévő kincseink óvása; kialakul környezettudatos magatartásuk.*
- ✚ *Megfelelő szakemberek segítségével, illetve a szülők és óvodapedagógusok együttműködésével megszűnnek, de legalább jelentősen csökkennek a speciális gondozást igénylő testi, lelki problémák.*

4/2. Az érzelmi-, erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása

Célunk:

- ✚ gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül a csoport normái alapján,
- ✚ éntudatának kialakítása és továbbfejlesztése;
- ✚ az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások kialakítása.

Feladataink:

- ✚ Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteli légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy
 - már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék a gyermeket;
 - az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
 - az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek;
 - az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítse természetes társas szükségleteit; nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
- ✚ A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás- és normarendszer megalapozását.
- ✚ A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- ✚ A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.
- ✚ A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, lehetőség és szükség szerint gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével. Az óvónő segíti a gyermekeket abban, hogy el tudják fogadni eltérő képességű és valamilyen *különbözőséggel* élő társaikat

Biztosítjuk a feltételeket ahhoz, hogy a gyermekek szabadon mozoghassanak a csoportszobában, mosdóban, ezzel is fokozható az otthonosság érzése. Az 5-6-7 évesek meghatározott céllal önállóan kimehetnek az udvarra is. (természetesen szemmel tartjuk őket)

A *beszoktatás* időszaka meghatározza a gyermekek óvodához kialakuló érzelmi kötődését. A szülőkkel együtt megeremtjük a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával, minél hosszabb időn keresztül úgy, hogy egyre kevesebb időt töltenek bent a szülők. A beszoktatásban mindkét óvónő és a dajka is részt vesz, illetve előkészíti ezt az időszakot. A gyermekek jelét úgy válogatjuk meg, hogy ahhoz mondókát, verset vagy gyermekdalt lehessen kapcsolni, így még a kevésbé vonzó jel is kedvessé válik. Ez a gyermek első esztétikai élménye az óvodában. A sok érdekes, ízléses játék mellett mesével, ölbeli játékokkal, mondókákkal kedveskedünk a gyerekeknek. Az idősebb óvodások is segíthetnek mesedramatizálással, énekes játékkal, verseléssel az érzelmileg bizonytalan, szorongó gyermekeknek.

Már a beszoktatás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük a mindennapi tevékenységet, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltatunk, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, szokásait. Az 5-6-7 éves gyermekek segítenek a kiscsoportosok öltöztetésében, vegyék körül őket gyengédséggel, szeretettel.

A családi légkör megeremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. Mindehhez gazdag, tevékenykedtető élet szükséges. Az óvoda ünnepnapjaiban is a jelképek, az élményközvetítés és a személyesség jelenik meg. A gyermekeknek lehetőségük van minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani. Gyakran átélhetik a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot. Így kialakul, hogy egy időben egymástól függetlenül szerveződjenek különböző tevékenységek egyénileg és csoportosan is. Minél több tevékenységet szervezünk a kicsik és a nagy óvodások együttműködésére.

A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, elősegítése.

A gyermekek pozitív kapcsolata úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvónőnek, aki irányítója, s egyben társa a gyermekeknek.

A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy szabjuk meg, hogy az adott korosztály meg tudja felelni az elvárásoknak. A nevelés akkor lesz hatékony, ha az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára - egyéni sajátosságait figyelembe véve - érthetővé, vonzóvá tudjuk tenni.

A gyermekek neveléséhez jó kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, nagyszülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez. A bizalmas kapcsolatban a gyermekek egyéni jellemzőit megismerhetjük ami elengedhetetlen feltétele az egyéni nevelésnek. Segítsük a gyermekeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.

Óvónőink szocializációs tevékenysége:

- ✚ Igyekszik megérteni - elsősorban érzelmileg - a gyermekeket. A parancsolás helyett kérdez, ami elősegíti a megértést, az átérzést. A gyermek mágikus képzelete sokat segíthet a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításában.
- ✚ Az óvónő magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.
- ✚ A gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot biztosítunk, a pontos határok megjelölésével. Tehát a nagy szabadság, a világos határok azt jelentik, hogy röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazzuk meg azt, amit akarunk, vagy amit nem akarunk.
- ✚ Többszöri „határátlépésnél” konzekvenciákat, következményeket vezetünk be, ugyanakkor lehetőséget adunk a javításra. Kialakítjuk a közösségi élet szabályait.
- ✚ Segítjük a gyermekbarátságok kialakulását, úgy formáljuk, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak. A gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt, érzelmileg éljék át a közös aktivitásból eredő célok teljesítését. Örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjanak be a közös együttlétekbe.
- ✚ A konfliktust feloldó megbeszéléseket kellő odafigyeléssel, kivárással hallgatjuk meg, hogy véleményt tudjunk mondani a történekről úgy, hogy a gyermekek saját felelőssége erősödjön.
- ✚ Fontos szerepe van az egyéni bánásmód biztosításának, ami segíti, hogy a gyermekek a rájuk jellemző sajátos vonásoknak megfelelően váljanak a közösség tagjaivá. Bátorítsunk minden gyermeket a csoporton belül, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon.
- ✚ Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet az agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni kell.
- ✚ A felnőtt-gyermek társalgásában világos, egyértelmű, építő, előrevivő megfogalmazás jelenjen meg, a kívánság tárgyilagos megnevezésével, az ok kiemelésével.
- ✚ Minden gyermeknek személyes perceket biztosítunk a jó kapcsolat megerősítésére. Ezekben a beszélgetésekben a mások és a saját érzések elfogadása s megfogalmazása is kapjon hangot.
- ✚ A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélgetőtárs megbecsülése, értékelése, a kölcsönös engedmény keresése, melyből mellőzzük a megbántást, hibáztatást, gyakori bírálgatást, kioktatást, kiabálást, panaszkodást, prédikálást. A gyermek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalma és az a szemlélet, ami a sikert észrevéte és a sikertelenséget segít elviselni. Tilalom helyett választási lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és képessé váljanak a változásra.
- ✚ Örömről dicsérettel jelezzük és félelemkeltés nélkül jelöljük meg a veszélyeket, problémákat.
- ✚ A humor jó segédeszköz a pozitív töltésű viszonyok ápolásában, a szeretet egy bizonyos formája. A nehézségeket a humor feloldhatja, a görcsöket megszüntetheti.
- ✚ Közösségfejlesztő pedagógiai munkánkat az odafigyelés, meghallgatás, a saját érzések elmondása, mások érzésének meghallgatása, elfogadása hatja át, hogy a gyermekek örömteli optimizmusa fejlődhessen.
- ✚ Elemezzük, vizsgáljuk a gyermekek társas kapcsolatát, viselkedését.

- ✚ Sok játékos eszközt használunk az egyéni jellemzők kimutatásához. (Pl.: születésnap tábla, életkorokat mutató tábla, „Megérkeztem, itt vagyok!” - jelzőtábla, magasságmérő stb.)
- ✚ *Erősítjük a gyermekekben a hazájuk iránti szeretetet, tiszteletet; megismerteti őket jelképeinkkel*
- ✚ *A csoport nevelési programjában az óvónő megjeleníti szűkebb, közvetlen környezetünk értékeit, szépségét; ezáltal kifejleszti és erősíti a gyermekekben lakóhelyükhöz való ragaszkodást, annak megbecsülését.*

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- ✚ Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- ✚ A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása. Egymást megkérik a szabályok betartására.
- ✚ A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- ✚ Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- ✚ Érdeklődnek társai, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Ha óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- ✚ Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- ✚ Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, mik a hiányosságaik.
- ✚ Érvényesítik kezdeményezőképességüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- ✚ Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válnak az iskolába lépésre.
- ✚ *Megismerik szűkebb környezetük értékeit, szokásait, hagyományait; elraktározódik bennük a szülőföldhöz való kötődés alapja.*
- ✚ *Összetartó közösséggé formálódnak, mire elhagyják az óvodát.*
- ✚ *Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt; elfogadják különbözőséggel élő társaikat.*

4/3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk:

- ✚ *Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben fenntartsuk és ösztönözzük a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvét.*
- ✚ A természeti és társadalmi környezetből vett tapasztalatok segítségével fejlődjenek a gyermekek értelmi képességei (érzékelés; észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet);
- ✚ *iskolába indulásra rendelkezzenek kellő kreativitással – mindenki az egyéni képességének megfelelően.*

Feladataink:

- + Valamennyi tevékenységi formába, nevelőtevékenységbe beillesztjük az anyanyelvi nevelést, mint megvalósítandó feladatot.
- + Az anyanyelv fejlesztésére és a kommunikáció különböző formáinak alakítására felhasználjuk a beszélő környezetet.
- + Óvodapedagógusaink helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) ösztönzik a gyermekeket arra, hogy beszédük, kommunikációjuk kulturált legyen.
- + Türelemmel hallgatják meg a gyermekeket, engedik őket „kibeszélni”, ugyanakkor beszédfigyelemre is nevelnek.
- + A gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára alapozva bővítjük tapasztalataikat, ismereteiket; majd a már meglévő tapasztalatokra, ismeretekre építve biztosítunk számukra változatos tevékenységeket.
- + A gyermekek spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit óvodapedagógusaink különböző tevékenységekben és élethelyzetekben gyakoroltatják.
- + Figyelmüket mintegy észrevétlenül ráirányítjuk környezetükre, mely inger – és élménygazdag legyen.
- + Folyamatos ráfigyeléssel kiszűrjük azokat a kisgyermeket, akik valamilyen területen kiemelkedő képességekkel rendelkeznek (plusz foglalkozásokkal, lehetőségek felkutatásával és kiaknázásával fejlesztjük tehetségüket); illetve azokat, akik felzárkóztatásra szorulnak.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- + Szívesen beszélnek, kommunikálnak egymással és a felnőttekkel; kérdéseik céltudatosak, világosan megfogalmazottak; válaszaik lényegre törőek.
- + Képesek összefüggően – egész mondatokban – mesélni egy képről; legalább 5 – 6 mondatot; lényeglátásra törekedve
- + Képesek ismereteik, gondolataik szóbeli kifejezésére; mások közléseit megértik.
- + Képesek életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelő feladatok megoldására; alkalmazzák az egyszerű gondolkodási műveleteket.
- + Összerendezetten használják kialakult észlelési képességeiket (szem – kéz és mozgáskoordináció)
- + Tapasztalati úton szerzett ismereteiket emlékezetben tartják; kifejlődik rövid és hosszú távú emlékezetük.
- + Képesek spontán, koncentrált, illetve megosztott figyelemre.
- + Saját tehetségükhöz mértén kifejlett kreativitással rendelkeznek.

5.Az óvodai élet megszervezésének elvei

5.1.Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az

óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi, etnikai óvodai nevelés célkitűzéseit.

A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az óvoda dolgozóinak létszáma 5 fő, 3 óvónő és 2 dajka. Óvodavezető 1 fő, vezetőhelyettes nincs.

Iskolai végzettség szerint:

felsőfokú-főiskolai végzettségű: 3 óvónő

dajkaképzőt végzett: 2 dajka

Pedagógiai munkánkat segíti heti egy alkalommal 1 fő logopédus (utazó).

Nevelőtestületünkre jellemző a nyitottság, rugalmasság, fogékonyság. Nyitottak vagyunk minden pedagógiaiilag helyes, a gyermekek testi-lelki szükségleteit kielégítő, fejlődésüket elősegítő új megoldási lehetőségekre, módszerekre.

Továbbképzéseken, tapasztalatcseréken látottakat, hallottakat beépítettük és folyamatosan beépítjük nevelő munkánkba.

Rugalmasan alkalmazkodunk a környezetünkben bekövetkező változásokhoz, új feladatainkhoz.

Az elmúlt években valamennyien részt vettünk továbbképzéseken, a 7 évenként kötelező 120 órát teljesítettük.

A nevelőmunkát a teljes nyitva tartásban óvónők végzik. Személyünk mint a nevelésben. Tudjuk, hogy értékfelfogásunk erősen hat a gyermekekre, éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetítünk, és azokat milyen tudatosan képviseljük.

A család és az óvoda között előfordulható értékellentétek oldását tapintatos meggyőzés felvállalásával tesszük, ha ezt kívánják a gyermekek érdekei.

A művészetek tradicionális értékeit közvetítjük. Vállaljuk az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is.

Énekünkkel, mesemondásunkkal, bábozásunkkal, alkotásainkkal esztétikai élményhez juttatjuk gyermekeinket. Fejlesztésükhöz alkalmazunk egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programokat úgy, hogy a gyerekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson. Szakmai tájékozottságunkat, szaktudásunkat fejlesztjük, törekszünk a folyamatos önművelésre. Személyiségvonásainkban a humanizmus, a pedagógiai optimizmus megjelenítését tartjuk értéknek. Arra törekszünk, hogy tetteinket a hitelesség, tapintat és empátia jellemezze.

Fontosnak tartjuk a dajkák bevonását a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak tervezésébe, elemzésébe, értékelésébe. Szakmai munkánkban, munkatársi kapcsolatainkban őszinte, nyílt véleménnyel segítjük elő a legjobb megoldás kialakítását.

5.2 Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, berendezései úgy lettek kialakítva, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel testméreteinek, biztosítja egészségük megőrzését és fejlődését. Lehetővé teszi a mozgás-és játékgényük kielégítését. A gyerekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vettük körül. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyerekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelemmel helyeztük el. Óvodánk közlekedő helyiségének mérete alkalmas egyidejű munkakörnyezet biztosítására az óvodai munkatársaknak, és lehetőséget teremt szülők fogadására.

5/3.Az óvoda kapcsolatai

Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködési formáink változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. *Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.*

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, *gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok*, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett kisebbségi önkormányzatokkal, kisebbségi szervezetekkel.

5/3/1.Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A szülő tud a legtöbbet a gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont nekünk óvónőknek van olyan szaktudásunk, és olyan korosztályi tapasztalatunk, mely alapján hathatós segítséget tudunk nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt partneri együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. Törekvésünk, hogy a szülő ismerje el és bízjon meg szaktudásunkban, tapasztalatunkban. Együttműködésünknek korrektnek, partnerinek kell lennie, s ebben a kezdeményező szerep a mienk. Nélkülözhetetlen az információk áramoltatása, a szemléletformálás. Igyekszünk minél több lehetőséget biztosítani a szülőknek, hogy az óvoda tartalmi munkáját mind jobban megismerje. Szeretnénk elérni, hogy a szülők és nagyszülők aktívan segítsék az óvoda érzelmi és esztétikai nevelését.

Az óvoda részéről körültekintően szervezzük meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni.

A kapcsolattartás formái:

- családlátogatás /még az óvodába kerülés előtt/
- anyás beszoktatás /kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, mintát kapjon gyermeke neveléséhez/ lásd még: Érzelmi nevelés és társas kapcsolatok fejezet idevonatkozó részei.
- napi kapcsolattartás,
- szülői értekezletek,
- nyílt napok,
- a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kirándulások.

5/3/2. Az óvoda és az iskola

A kapcsolat kialakításában az óvoda pedagógusai nyitottak, kezdeményezők. A gyermekek zavartalan iskolakezdése érdekében felvesszük a kapcsolatot az általános iskola pedagógusaival.

A nagycsoportos gyermekeknek lehetőséget biztosítunk a tanítóval, az iskolával való megismerkedésre. A gyermekekkel ellátogatunk az iskolába.

Meghívjuk a leendő elsős tanítót, hogy betekinthesen a csoport, a gyerekek életébe. Tájékoztatót adunk a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, várható alkalmazkodási nehézségekről.

A kapcsolattartás formái: látogatások, tapasztalatcserék, egymás ünnepein való részvétel, közreműködés. (Balázs v. Gergely járás, stb.)

5/3/3. Az óvoda és a közművelődési intézmények

Óvodánkba a Gabalyda és a Kincsesláda bábszínház jár rendszeresen előadásokkal. Figyelemmel kísérjük Győr város jelentősebb művelődési eseményeit, kiállításait, előadásokat.

5/3/4. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Jó együttműködő kapcsolatot alakítunk ki a fenntartó önkormányzattal. Önkormányzatunk folyamatosan figyelemmel kíséri az óvodába folyó munkát, a képviselő-testületek előtt beszámolunk meghatározott időszakonként a nevelőmunkáról, az óvoda életéről. Vizsgálják a fenntartás és működés feltételeit, támogatják kéréseinket, pályázatainkat.

Rendszeresen igénybe vesszük a Győr-Moson-Sopron megyei Pedagógiai Intézet által nyújtott szakmai segítséget, részt veszünk szakmai továbbképzéseken, mellyel szakmai munkánk színvonalát emelhetjük.

Egy-egy gyermek problémájának megoldásához felvesszük a kapcsolatot a Nevelési Tanácsadó Intézettel, és a Tanulói Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottsággal.

Folyamatos kapcsolatot tartunk a helyi egészségügyi szakszolgálatokkal, gyermekorvossal, védőnővel, Gyermekjóléti szolgálattal.

A beszédhibás gyermekekkel logopédus foglalkozik.

6. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a *hetirend* biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú *párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek* tervezésével, szervezésével. A napirendünk igazodik a különböző *tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez*, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Folyamatosság és rugalmasság jellemzi. A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását *szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét*. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a *fejlődésük nyomon követését* különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített - nem kötelező - feljegyzések, dokumentumok is szolgálják. *Az óvodai nevelés a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történik és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.*

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

6/1.A gyermekek hetirendje

Mindhárom korcsoport részére

Tevékenységben megvalósuló tanulás	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
A gyermek játékaiké, kedve, spontán érdeklődése szerint, vagy az óvónő kezdeményezésére szerveződő tevékenységek	A külső világ tevékeny megismerése, verselés, mesélés, éneklés, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, mintázás, kézi munka,				
Szervezett tevékenységek					Mozgás
Egyéni fejlesztés					

A szervezett tanulás formái (Mindhárom korcsoportnak)

Kötelező:	<ul style="list-style-type: none"> • Mozgás, mozgásos játékok • Énekes zene, énekes játékok gyermektánc (4-5-6-7 éveseknek)
Közvetve kötelező:	<ul style="list-style-type: none"> • Verselés, mesélés
Kötetlen:	<ul style="list-style-type: none"> • Rajzolás, mintázás, kézi munka • Ének-zenei képességfejlesztés • Környezet tevékeny megismertetése, megszerettetése • Egyéni fejlesztés
	A szervezett tanulás munkaformái:
Frontális	Mozgás, mindennapos testnevelés Verselés-mesélés Zenés-mozgásos percek, Ének zene, énekes játékok, gyermektánc Futás, kocogás
Mikrocsoportos	Ének-zenei képességfejlesztés Rajz, mintázás, kézimunka A környezet tevékeny megszerettetése,
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

A szervezett tanulás időkeretei korcsoportonként

	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
Mese-vers dramatikus játék	naponta 5-10'	naponta 10-15'	naponta 15-20'
Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	heti 1x 10-15'	heti 1x 15-20'	heti 1x 30-35'
Rajz, mintázás, kézimunka	heti 1x 10-15'	heti 1x 15-20'	heti 1x 30-35'
Mozgás, mozgásos játék	heti 1x 10-15'	heti 1x 15-20'	heti 1x 30-35'
Zenés, mozgásos percek	heti 2x 6'	heti 2x 8'	heti 2x 10'

A megszerettetése, megismertetése	környezet	heti 1x 10-15'	heti 1x 15-20'	heti 1x 30-35'
--	------------------	-------------------	-------------------	-------------------

A 3-4 évesek napi szervezett tanulási időkeret max. 35 perc. A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 45 perc.

Az 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 65 perc

Mindennapos testnevelés napi időkerete mindhárom korcsoportban max. 10-15 perc.

6/2.A program napirendje

A gyermekekre nagy hatással van a feszültségtől mentes együttlét, az örömteli hangulat, az óvónő érzelmgazdagsága, az óvodai élet egészének átgondoltsága.

Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Az egész nap érvényesüljön a folyamatosság, rugalmasság.

A gyermekek délutáni pihenése élettani szükséglet. A délutáni alvás időtartamánál figyelembe kell vennünk az un. utazó gyermekeket, akik a helyi buszjáráttal közlekednek. Így az alvás ideje kicsit lerövidül, $\frac{3}{4}$ 1-től $\frac{1}{2}$ 3-ig minden gyermeknek.

A napirendben külön időpontot (pontokat) jelölünk meg a gyermekek rendszeres edzésére, mozgásos lehetőségeire. A napirendben szintén jelöljük a játékidőt, ami legalább 5-6 óra. A frontális fejlesztések mellett meghatározzuk az egyéni és mikrocsoportos fejlesztéseket is.

Az állandóan és/vagy ciklusosan megjelenő tevékenységek nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak a csoportok életében.

Időtartam	Tevékenység	
6 ³⁰ -12	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN	
	Személyes percek	
	Játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tevékenységek:	J
	• - Rajz, mintázás, kézimunka	Á
	• - Ének-zenei készségek fejlesztése	
	• - Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	T
	• - Részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján	É
	• - Testápolási teendők	
	• - Tízórai	K
	• Vers-mese-dramatikus játékok	
	• - Zenés mozgásos percek	
	JÁTÉK A SZABADBAN	
	Mikrocsoportos séta	
	Énekes játékok, természet változásainak megfigyelése, J megfigyeltetése az udvaron	J
	Edzés: kocogás, futás, mozgásos játékok	Á
12⁰⁰-13⁰⁰	Ebéd	
	Testápolási teendők	T

13^{oo}-15	Pihenés, alvás mesével, altatóval Testápolási tevékenységek ,uzsonna	É
15-16,45	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN ÉS A SZABADBAN Részképesség-fejlesztés ,egyéni szükségletek szerint Hazatávozás	K

Egy héten egyszer a frontálisan szervezett mozgásos játékok miatt a játékba integrált tanulás rendje felborul.

7. Hagyományörzés, népszokások

A kisgyermek nevelésébe beépítjük mindazon értékeket, amelyek a folklórban megőrzésre érdemesek. Megteremtjük azt a miliót, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyerekek is megtalálják benne a népiességet, örömet és a követendőt. Az óvoda természetes közege a hagyományörzésnek. A népi kultúra gyermektől gyermekig, óvónőtől óvónőig, szájról-szájra hagyományozódik. Arra törekszünk, hogy ismerjük, megszeretettjük a népszokások eredetét, azok lényegét, hiedelemvilágát, jelképeit. Jártasságra teszünk szert a kézművességben, számos népi játékot, népmesét, népdalt ismertetünk meg. Lakóhelyünk hagyományából merítünk, gyűjtünk.

7/1. Az óvodában ünnepelhető jeles napok (az ősz, tél, tavasz jeles napjai)

Születésnapok megtartása (folyamatosan)
 Szüret (október 15-től)
 Mama-nap
 Advent (november 30 utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)
 Karácsony (december 24-25-26)
 Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)
 Március 15.
 Télüzés Kiszebáb égetéssel, zöldág járással
 Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)
 Május elseje (majális)
 Anya-nap,
 Papa-nap - gyermeknap
 Apa-nap
 Családi nap-évváró

Minden jeles napot egy hosszabb előkészülettel vezetünk be, amelyhez a gyerekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan változatos tevékenységeket biztosítunk. A hagyományok ápolása közben történő együttjátszás, együttműködés, tervezés, örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Maga az ünnep külsőségeivel együtt sem erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét.

Az őszi jeles napjai, ünnepei

Szüret (október 15-től)

Hallgassanak éneket, mondókát almáról, szőlőről, szüretéről. Kedvük szerint vegyenek részt a szüreten, a mulatságban. Szemezzék a szőlőt, kóstolják a mustot.

Ismerjenek meg énekes játékokat, játsszanak népi játékot, gyűjtsék, válogassák az őszi gyümölcsöket. Tudjanak verset, dalt, mondókát a szőlőről. Készítsenek termésekből egyszerű hangszereket. (pl: dióhéj pengető, csutkamuzsika)

Nagymama-nap

A gyermekek vidám jelenettel, versekkel, virággal és saját készítésű ajándékkal köszöntik meg nagymamáikat. A meghitt pillanatokot kötetlen játék, teázás, sütizés követi. Célunk, hogy a nagymamák egy nyugodt, gondok nélküli délelőtti során betekintést nyerjenek unokáik óvodás hétköznapjaira, erősödjék a nagyszülő-unoka kapcsolat.

A tél jeles napjai, ünnepei

Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)

Mikulás (december 6.)

Luca nap (december 13)

Karácsony (december 24, 25, 26.)

Ismerkedjenek az advent jelképeivel: koszorú, naptár. A naptár alapján minden nap készüljenek egyszerűbb feladatokkal a karácsonyra. Rövid dalt, mondókát vagy verset tudjanak a Mikulást és a karácsonyt várva.

Készítsenek egyszerű fenyődíszeket, ajándékot szüleiknek. Figyeljék a vízbe tett cseresznyeágot, az vetett Luca-búzákat. Ismerkedjenek a karácsonyi népszokásokkal. Süssenek mézeskalácsot, készítsenek fenyődíszet nehezebb technikával.

Mikulás és karácsony előtt tanuljanak dalt, verset,

mondókát. Egyenek almát, mézes diót, gyűjtsák meg a gyertyát.

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

Hallgassanak tréfás mesét, verset. Tanuljanak farsangi dalt, bálba hívogató mondókát. Segítsenek jelmezük, maszkjuk elkészítésében. Vegyenek részt a zsákbamaczka kihúzásában, hívogassák társaikat a mulatságba. Vegyenek részt a táncban, az ügyességi játékokban a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében.

A tavasz jeles napjai, ünnepei

Március 15.

Tanuljanak rövid katonás verseket, énekeket. Fessenek nemzeti színű zászlót. Vegyenek részt katonás játékokban. Sétáljanak a zászlókkal feldíszített faluban. Az óvónőjüktől halljanak a nemzeti ünnepről szóló dalokat, verseket. Nézegessenek huszáros képeket. Tűzzenek zászlót a falu emlékműjénél. Készítsenek fiúknak csákót, lányoknak szalagos pártát. Tudatosítjuk a gyermekekben a nemzeti hovatartozás érzését.

Kiszebáb égetés, zöldágjárás

Tavaszi versekkel, télűző rigmusokkal, mondókákkal, dalokkal készülünk. Télűző maszkot készítünk. Az események nyílt nap keretében történnek, csörgő-zörgő hangszereket kapnak a szülőkkel együtt, s így sétálunk végig hangoskodva, zenélve a falun. A telet jelképező Kische-bábot meggyújtva elüldözzük a hideget. Ezután a zöld ág alatt átbújva megszépülünk, felfrissülünk a szülőkkel együtt.

Húsvét

Határkerülés, komálás, komatál hordás, locsolkodás, tojásjátékok. A tavaszi határkerülést tegyék meg, jó messze a határba. Tanuljanak mondókát locsoláshoz, komáláshoz, dalt a komatál küldéshez. A fiúk locsolják meg a lányokat és az óvónőket, készítsenek tojást különböző technikákkal. Komáljanak a barátok egymással, süssenek a komatálban süteményt és komáljanak választott csoporttal.

Május elseje

A fiúk felszalagozott kalapban indulnak el a májusfáért, a lányok kötényben, pártában

várják a májusfát. A fiúk közreműködésével behozzák a feldíszítésre váró fát, a lányok várják a fiúk köszöntését. Az feldíszített fát járják körbe, tavaszi dalokat énekelve, népi zenét hallgatva. Szintén nyílt nap keretében, illetve beengedjük a falu érdeklődő lakosságát is.

Anya-nap

Anyák napi verset, énekeket tanulnak. A meghívót is közösen készítjük a gyerekekkel. Virággal, saját kezűleg készített ajándékkal köszöntik az édesanyákat. Bensőséges, szeretetteljes hangulatot teremtünk. Nem a szerepeltetés a célunk. Műsor után közös vendéglátás, játék és az együttlét ünnepivé varázsolja a délelőttöt.

Papa-nap, Gyermeknap

Mesedramatizálással, köszöntő verssel, ajándékkal készülünk. A „műsor” után játékos versenyekre, mozgásra kerül sor. Kedvenc versenyek: békakeresés, kirakózás, zsákban ugrálás, kötélhúzás stb. Szalonnasütéssel, palacsintázással és a gyerekek köszöntésével zárjuk a napot.

Apa nap

Kirándulás szervezése, ahol az apukák gyermekükkel együtt túrázhatnak, pihenhetnek, játszhatnak, falatozhatnak a szabadban (pl. véneki rév-hajókázás, póni lovazás). A közös túra hangulat még jobban összekovácsolja a közösséget, apukák, gyerekek, óvó nénik és dajka nénik között egyaránt.

A nyár jeles napjai, ünnepei

Családi-nap

A napot hosszas készülődés, tervezgetés és ráhangolódás előzi meg. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a nagycsoportosok búcsúztatása szép emlék legyen gyermeknek, felnőttnek egyaránt.

A szülők hozzák a süteményeket, dekorációkat közösen készítünk. Műsorral kedveskedünk a meghívott vendégeknek (szülők, nagyszülők, barátok és ismerősök szép számmal eljönnek) Sok színes

programmal tesszük emlékezetessé ezt a közös együttlétet (bábelőadás, tombola, arcfestés, virágkötészet, tűzoltó bemutató stb.)

Születésnap (folyamatosan)

Minden hónapban egy alkalommal ünnepeljük a szülinaposokat. Hó elején kitesszük a jelüket a szülinapi táblára, így hosszabb készülődés előzi meg az ünnepnapot. Ajándékkal, énekekkel, tánccal és jelképes tortával ünnepelünk.

7/2. A hagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban.

Vers, mese, dramatikus játék:

(Népmesék, mondókák, közmondások rigmusok, időjósítások, névcsúfolók, találós kérdések)

Ének, énekes játékok, zenehallgatás:

(mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok hangszeres népzene)

Rajz, mintázás, kézimunka:

(tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, korongozás, mézeskalácssütés, nemezelés)

A környezet tevékeny megszerettetése:

(találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások)

Mozgás, mozgásos játékok:

(ügyességi és sportjátékok)

8. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

8/1. Szabad játék

Az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenysége a szabad játék. A *szabad játék túlsúlyának érvényesüléséhez* feladatunk a megfelelő csoportlégkör, hely, idő és eszközök biztosítása mellett olyan *élményszerzési lehetőségek* biztosítása, melyek a gyermekek *pszichikumát, kreativitását fejleszti és erősítő élményt ad*. Óvodánkban megjelenő játékformák: *gyakorló játékok, a szimbólikus – szerepjátékok, konstruáló játékok, a szabályjátékok.*

A játék folyamatában az óvodapedagógus jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Célunk:

- ✚ T udjanak önállóan, vagy társaikkal feszélyezettség nélkül játszani.
- ✚ A váljék játék kiemelt jelentőségű, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

Feladataink:

- ✚ A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés-élmények),
- ✚ a szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.
- ✚ A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- ✚ A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játékba.
- ✚ Az óvónő játéksegítő metódusai, a játékirányítás feladatai.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása .

✚ *Megfelelő légkör*

Alkotó kedvű légkört olyan játék biztosításával érhetünk el, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel játszik, milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, milyen eszközzel jeleníti azt meg, milyen helyet választ, mennyi ideig tart a játéka. Mindezekhez biztosítjuk a feltételeket. Ha szükségesnek látjuk, újabb ötleteket adunk a játék további folytatásához. A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását, a szabad játékot, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását. A kreatív légkör segíti a gyermekek ötleteinek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását. A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani.

Kezdeményezésünkre a gyermekek vegyenek részt szívesen az énekes, mozgásos játékokban. A képességfejlesztő játékoknál a gyermekek szabadon választhassanak a felkínált szerepek, játék helyzetek, társak között.

✚ *Megfelelő hely*

A csoportszobákban többféle állandó és variálható kuckót alakítunk ki. A gyerekeknek lehetőséget biztosítunk arra is, hogy segítségünkkel, vagy akár önállóan megfelelő helyet alakítsanak ki játékukhoz.

Kiemelkedően fontos a különösen esztétikus és meghitt mesesarok melynek kialakításával a dramatizálás, bábozás helyét is biztosítjuk. Itt tárolhatjuk a kellékekkel teli „kincsesládát” is.

A séták során összegyűjtött tárgyak, termések, növények, képek a kincseket őrző sarokban kapnak helyet.

A rajzolásnak, festésnek, tárgykészítő népi játékoknak is állandó helyet biztosítunk. Az ehhez szükséges kellékek, anyagok, eszközök a játékidő egész folyamán a gyermekek rendelkezésére állnak.

Az udvar biztosította nagy szabad tér hatására arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Segítjük az udvari szerepjáték kibontakozását. (pl: népi játékok, mozgásos játékok, közlekedési játékok, ügyességi és sportjátékok feltételeinek megteremtésével stb.)

✚ *Megfelelő idő*

A szabad játék áthatja az óvodában tartózkodás egészét, mely a gyermekek óvodába érkezésével kezdődik. A folyamatos napirend lehetővé teszi, hogy a gyermekek egybefüggően, a játékok elrakása nélkül játszanak több órán keresztül és akkor hagyják félbe a játékot, amikor akarják; de előfordul az is, hogy olyan játéksituációt teremtenek, amibe beleillik pl. a tízóraiás. A nagyobb gyermekek már igénylik a több napon keresztül tartó játékot, ehhez is biztosítjuk számukra a lehetőséget. A játéktevékenység az óvoda kinyitásával elkezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak. A játék folyamatosságát a folyamatos napirend biztosítja, így a gyermekek egybefüggően a játékok elrakása nélkül játszhatnak több órán keresztül.

A 3-4 éves gyermekek szinte egész nap játszhatnak, egyedül, egymás mellett, néha összeverődve, kivéve a tisztálkodás, alvás és étkezés idejét.

Az 5-6-7 éves gyermekek már összeszokott csoportokban játszhatnak. Ezt a játékot figyelemmel kísérjük. Amennyiben a gyermekek játéka már felbomlóban van, s azt a körülmények miatt szükségesnek látjuk, más játékot ajánlunk fel számukra.

Biztosítjuk a több napon keresztül tartó játékot, hogy olyan tulajdonságuk, mint az állhatatosság, kialakulhasson.

Törekszünk arra, hogy a gyerekeknek minél több idejük legyen az udvari játéktevékenységekhez is.

- *Megfelelő eszköz*

A kezdeményezett játékokhoz biztosítjuk a megfelelő eszközöket, szabályokat és helyet. Az együttjátás során őszinte, mély átérzésre serkentjük a gyermekeket.

A játékeszközök olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek kibontakoztatják és gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. Ezért a játékhoz olyan eszközöket is biztosítunk, melyek izléses, praktikus, egyszerű, félkész játékok, hogy sokféle ötletre, játékfajta ihlessenek.

A 3-4 éves gyermekek játékához sok eszközre van szükség. Elsősorban a gyakorló játékhoz, amelyek fejlesztik a gyermekek pszichikus funkcióit, másodsorban a hagyományos szerepjátékokhoz szükséges kellékek (fodrász, orvos stb.), amelyek ösztönzik a gyermekeket a szerepjátéka, harmadsorban az esztétikai neveléshez (mese, vers, ének, rajzolás) szükséges kellékek, csengő-bongó hangszerek.

A 4-5-6-7 éves korosztálynak bővítjük az eszközválasztékát, elsősorban a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész játékokkal, az azonosulást segítő ruhadarabokkal, másodsorban értelem és képességfejlesztő játékokkal, amit a gyermekek egyénileg vagy mikrocsoportban velünk vagy egyedül játszanak.

Az udvari játékok zömmel a gyermekek nagymozgását elégítik ki, de ha az időjárás megengedi, csoportszobai játékok is kikerülnek az udvarra és itt is megteremtjük a nyugodt, kreatív játék feltételeit. (barkácsolás, rajzolás, festés, konstruálás stb.)

- *Élményszerzési lehetőségek*

A gyermekek a környezetükből szerzett tapasztalatokkal a játék tartalmát gazdagítják. Lehetővé tesszük, hogy a családban, óvodában, tágabb természeti- és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra átélhessék a játékban is.

Kiemelt szerepet tulajdonítunk a mikrocsoportos sétáknak, programoknak. Ezek fejlesztő hatása meg kell, hogy mutakozzon a gyermekek tapasztalatgazdagságában.

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodva

- *gyakorló játék*

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták, folytatódik az a fajta manipulálás, amely a játékeszközök rakosgatásában érhető. Ezért lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek arra, hogy az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait megismerjék, így a véletlen cselekvéshez örömmérzés társul. Ez az örömmérzés ad alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik. Biztosítjuk a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket, s játékunkkal mintát adunk a játékok helyes használatához, elrakásához. Ez a tevékenység jól fejleszti a szem-kéz koordinációt, kezesség-szemesség kialakulását, hat a laterális dominancia kialakulására.

Figyelemmel kísérjük a gyermekek halandzsázását. A többszöri ismétléssel elmondott szöveg ritmusa a gyermekekben pozitív érzelmeket kelt.

Az udvaron is biztosítjuk a gyakorló játék lehetőségét. Erre legalkalmasabb a homok, víz, kavics és olyan kisebb, nagyobb tárgy, melyet a gyermek saját szabályai szerint rakosgat.

- *szimbolikus szerepjáték*

Segítjük a gyermekek játékát továbbfejlődni. Már a legkisebbeknél is megjelenik a szimbolikus szerepjáték. Magunk is vállalunk szerepeket, hogy ezáltal mintát nyújtsunk a közös cselekvésekhez. A kicsik játékában teret kap a papás-mamás, fodrászos, orvosos, kalauzos játék, melyek egyszerű mozzanatokat jelenítenek meg együttlét, együttmozgás formájában. A gyermekek vállaljanak el szerepeket, használjanak szimbólumokat a „mintha” helyzetek megteremtéséhez.

- *dramatizálás*

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény igazi táptalaja a dramatizálásnak, bábozásnak. Az egyszerű mesék megjelenítésében modellt adunk egy-egy szereplő megformálásához. Kezdetben a gyermekek használjanak minél több kelléket a képzeleti képek megjelenítéséhez, illetve a beleélő képesség, önkifejezés fokozása érdekében.

- *bábozás*

A bábozás először a mi előadásunkban jelenik meg az óvodában. A csoportnak kedvenc bábja van, akinek szívesen elmondják sikereiket, örömeiket, bánatukat. Ez a báb a többi bábbal együtt a gyerekek által elérhető helyen van, hogy bármikor megtapogathassák, megszeretgethessék. A bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges kellékeket a gyermekekkel közösen készítjük el.

- *konstrukciós játék*

A konstrukciós játékokhoz kapcsolódik a barkácsolás, mely a gyermekek aktív bevonásával történik. Konstrukciós játékokra legyen jellemző a formagazdagság, éljék át az „én készítettem” alkotás örömét.

- *szabályjáték*

Játsszanak olyan egyszerű szabályokhoz kötött ügyességi- és szabályjátékokat, amelyek könnyen betarthatók. Olyan szabályjátékokat tervezünk, amelyek a mozgásigényüket is kielégítik.

A nagyobb gyermekek játékában is megjelennek a különböző játékfajták. Gyakran előfordul a kutató manipuláció, ha ismeretlen mozdulatokat, fogásokat igénylő eszköz kerül a kezükbe. Dominánsan jelentkezik az érzellemmel telített szerepjáték, a „mintha” helyzet, amelyhez különösen erős képzelőerő társul. Segítjük őket, hogy a beleélés kifejtett formája kialakulhasson, minél többféle szerepet megformálhassanak és a szerepegyeztetésben sikeresek legyenek. A gyermekek játékelgondolása fejlődjön. Jelenjen meg a többféle ötletből kialakított tartalmas játék, ami fejleszti a kommunikációs képességüket, szabálytanulási készségüket, társaikhoz való viszonyukat, az együttes cselekvő képességet.

Célunk a szabályjátékok megszerettetése. A gyermekeknek lehetőséget adunk arra, hogy ők maguk is hozzanak létre szabályokat, s lehessenek a játékok vezetői is.

A gyermekek beszédkészségének fejlesztése a játékban

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a párbeszéd kialakítására. Szerepvállalásaink modellértékűek a szókapcsolatok, nonverbális jelzések (mimika, gesztus) hanglejtés, hangsúly, hangerő, hangszín tekintetében.

A hangszínnel, hangerővel bánni tudást a dramatikus játékok segítik elő.

Az általunk kezdeményezett anyanyelvi játékok teret adnak az artikuláció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztéséhez (pl. hangutánzó játékok, fonémahallást fejlesztő játékok, légzési technikát segítő játékok, szinonimakereső játékok stb.)

Az óvónő játéksegítő módszerei

Játéksegítő metódusaink szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, irányításunk játékot követő, szemlélő, hagyjuk a gyermekeket cselekedni, ha szükség van rá – játékkezdeményező, modellszolgáltató játszótársak vagyunk. Ebben a játékhelyzetben is támogató, engedő és elfogadó magatartást tanúsítunk. Segítünk a kevésbé kreatív, ötletszegény gyermekek játékában. Beavatkozunk a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek tudnak állhatatosan, több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábokkal eljátsszák.

- ✚ Tudnak bonyolult építményeket kreálni.
- ✚ Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.
- ✚ Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- ✚ Interakciójuk gazdag, kulturált, érthető.

8/2.Vers, mese

Céljaink:

- ✚ a gyermekek érzelmi-, értelmi és etikai fejlődésének segítése,
- ✚ a gyermekek pozitív személyiségjegyeinek, megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek, mondókák zeneiségével, rímeinek csengésével.

Feladataink:

- ✚ A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- ✚ A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok)
- ✚ A tárgyi világot is megelevenítő átlelkesítő szemléletmódjával ráébresztjük a gyermeket mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra .
- ✚ A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.

Tartalma:

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása a mi feladatunk. Csak a művészi értékű irodalmi alkotásokkal tudjuk biztosítani az esztétikai élmények mélységét.

- ✚ A 3-4 éveseknek olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. Versanyagát népi mondókákból, rigmusokból és a legismertebb költőink ritmikus, egyszerű, zenei hatású játékos verseiből állítjuk össze.

- ✚ Később a gyermekek meséi már többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus-, realiztikus mesék. Helyet kapnak a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi is. Ebben a korban a népi mondókák, névcsőfolók, halandzsza szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Szerepelnek vidám humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei.

Az óvodás kor, a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus, realiztikus meséken át épüljenek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárába, a meseregényeket is szívesen hallgassák, folytatásokban napokon keresztül izgatottan várják. Versanyagukat gazdagítjuk a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal.

Megismertetjük őket olyan közmondásokkal, amelyeket a környezet gyakran hangoztat.

Tervezünk lírai verseket, mert a gyermekek már ebben a korban is megérik a költői képek kifejező erejét. A kiválasztott versekkel, mesékkel erősítjük a környezet megszerettetését, a néphagyomány-ápolást, az évszakok szépségét.

A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes formák biztosítása

Az óvodába kerülő 3-4 éves, gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapadnak. Sok lehetőséget biztosítunk a vidám rígmusok korai megkedveltetésére. A gyermekekkel együtt ismételtetjük az **állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat**, a gyakoroltatás érzetének keltése nélkül. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá őket a mese figyelmes végighallgatására. A mese többszöri meghallgatása után legyenek élvezői a mese dramatikus feldolgozásának. Először a nagyobb gyerekek, majd a kicsik fokozatos bevonásával próbáljuk megjeleníteni az egyszerűbb meséket. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekek ismerjék meg a bábokat. Bemutatunk párbeszéd formájában előadott rövid, ötletes jeleneteket. A könyvek megszerettetése érdekében a gyermekek lapozgassanak leporellókat, színes képeskönyveket, s hozzák el otthonról kedvenc könyveiket, hogy megmutathassák egymásnak.

Az óvónők és a nagycsoportos korú gyermekek bábozzanak, dramatizáljanak minél több alkalommal a kisebbeknek. Ez egyben színfoltja is az óvodai ünnepeinknek, rendezvényeinknek.

Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsa szövegű kiolvasók ismételtetése.

A gyermekek segítségünkkel jelenítsék meg a meséket, rögtönözzenek bábjátékot. Segítségünkkel fejezzék be a gyermekek a megkezdett mese-, vagy bábjátékot.

A gyermekek játsszanak a rímes találós kérdésekkel, alkossanak együtt rímjátékokat, ismételtessék az előző évben tanult verseket. A gyermekeket lehetőség szerint nem szavaltatjuk kórusban, kerüljük az éneklő hanglejtést. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra.

A hallott, egyszerű meséket önállóan tudják dramatizálni a gyerekek. A délutáni pihenés alatt olvasunk folytatásos mesét.

E tevékenység minden nap megjelenik óvodánkban. A gyerekeket zenei szignállal, mesepárnák elkészítésével a mesesarokban várjuk. Amikor mindenki megérkezett, csak akkor kezdjük el a mesét.. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják a gyermekek, hogy a következő héten eljátszhassák, megjeleníthessék különbözőképpen a mesealakokat.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán-, és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. A gyermekek a mesékből, versekből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. A tartósan

beszédhibás gyermekek hangzóinak korrigálását heti egy alkalommal, egy foglalkozás keretében beszédjavító szakember, logopédus végzi óvodánkban.
A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- + A gyermekek szívesen ismételik a verseket, rigmusokat
- + Várják, igénylik a mesehallgatást
- + Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és maguk szórakoztatására is.
- + Megjegyznek 10-14 gyermek mondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét
- + Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.

8/3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk:

- + közös éneklés, közös énekes és *öb*eli játékok, örömeinek megéreztetése
- + a gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának formálása az éneklésen, *énekes játékokon* keresztül
- + a gyermekek minél több olyan zenei élményhez jussanak, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket
- + örömszerzés *népi gyermekdalok*, zenélés által

Feladataink:

- + a felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képesszintjének megfelelő válogatása
- + a 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása
- + a tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása
- + a gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.

A tevékenység tartalma:

- + *A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képesszintjének megfelelő válogatása*

Az óvodai zenei nevelés során a gyermekek mondókákat, énekes játékokat, és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokat, népdalokat ismerjenek meg. A mondókák, énekes játékok a zenei anyanyelvünk művészi értékei.

A 3-4 éves korú gyermekekkel elsősorban olyan *öb*eli játékokat, *népi gyermekdalokat*, *énekes játékokat* ismertetünk meg, amelyeket velünk együtt, közösen játszhatnak, örömet nyújtanak a gyermekeknek. Legyen ezek között arc-, kéz-, ujj-, lovagoltató játék stb.

A szeretetkapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény. A kicsiket egyszerű

4-5 hangból álló énekes játékokkal ismertetjük meg, melyek játékos mozdulatokkal eljátszhatók. A gyermekek egy-két komponált gyermekdalt ismerjenek meg az ünnepek köszöntésére.

A nagyobb gyermekek népi játékaik bővüljenek párcserés, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játékokkal. Ismerkedjenek meg az egyszerűbb néptánclelésekkel. Hallgassanak sok népdalt, ismerkedjenek meg más népek dalaival, évszakokhoz, tevékenységekhez kapcsolódó igényes műdalokkal, *kortárs művészeti alkotásokkal*, melyek a gyermekek *zenei kreativitásának alakításában* fontosak. Tudják a kiolvasókat, mondókákat megfelelően használni, különböző játékhelyzetekben alkalmazni. A zenehallgatáshoz olyan műveket gyűjtünk, melyek felkeltik a gyermekek érdeklődését /érzelmi hatású dalok, népdalok, rokon-, és más népek dalai, magyar komponált műzene, altató dalok, klasszikus műzene/.

✚ *A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes, tartalmak ritmusérzék és hallásfejlesztés biztosítása*

A 3-4 éves gyermekek tanuljanak meg 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot. A rövid mondókák és dalok 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok legyenek. E kor legjellegzetesebb játéka az ölbeli játék.

A gyermekek jóízű játékok közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat. Tudjanak halkabban, hangosabban beszélni, mondókát mondani és énekelni. Figyeljék meg a csendet, a környezet hangjait és dallamjátszó hangszerek hangszínét.

Érzékeljék különböző mozdulatokkal az egyenletes lüktetést. Énekelgetjük a gyermekek nevét, jelét, csalogatjuk őket énekelve a közös játékba, tevékenységbe.

Felkeltjük érdeklődésüket a zenehallgatás iránt. Igyekszünk minél több zenei élményt közvetíteni, elsősorban énekes előadásunkkal. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez gyakran kapcsolunk zenehallgatási élményt.

A 4-5 éves gyermekek énekelgessenek 4-8 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat. A 4-5 új mondóka és a 12-15 új gyermekdal /népi játék/ megtanulása mellett ismétlegessék a 3-4 éves korban tanult dalokat is. A körjátékok közül már nehezebbeket is választunk pl. szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító játékokat stb.

A tiszta éneklés érdekében a gyermekek minél gyakrabban énekeljenek önállóan, egyénileg, kisebb csoportokban, halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben. Próbálkozzanak lelassított éneklés közben, az énekek dallamvonalának mutatásával.

A gyermekek játsszanak kérdés-felelet játékot, változatos szövegekkel és ritmusmotívumokkal. Érezzék az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Használjanak többféle népi ritmuseszközt a ritmusérzék fejlesztése érdekében. Ezeket a ritmushangszereket közösen készítjük el a gyermekekkel, hogy együtt tudjunk mondókázgatni, énekelgetni a kis „ritmuszenekar” kíséretével. Próbálgassák az egyszerűbb táncleléseket az óvónőt utánozva zenére.

A zenei élmény legyen mindennapos lehetőség az óvodában, kapcsolódjon minél többféle tevékenységhez.

Az 5-6-7 éves gyermekek tanuljanak 4-7 új mondókát, 15-18 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt. A nagyobb gyerekek szabálytartó képessége megengedi, hogy bonyolultabb párcserék, kapus, hidas, sorgyarapító- fogyó játékokat is tervezzünk.

A gyermekekkel együtt variáljuk az énekes játékok mozgásanyagát olyan egyszerű táncos lépésekkel, amit a felnőtti minta *spontán* utánzásával követni tudnak.

A gyermekek tiszta éneklését a minél gyakoribb egyéni énekléssel segítjük, elő. A hallásfejlesztést segítő fogalompárok pl. halkabb-hangosabb éneklést összekapcsoljuk a tempó változtatással vagy dallam bújtatással.

A ritmusfejlesztés végső célja, hogy meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

A tanult mondókáknak, gyermekjátékoknak szimbólumokat találunk ki, melyet elérhető helyen helyezünk el. Ezek emlékeztetnek a tanult dalokra és lehetőséget adnak az ismétlésre az élmények felelevenítésére.

✚ *A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása*

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen és kötött jellegű. A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoportos formában szervezzük meg. Ezzel a munkaformával a gyermek egyéni képességeit figyelembe véve eredményesebben tudunk fejleszteni.

A kötött jellegű szervezett énekes játékot lehetőleg az udvaron tartjuk meg, rossz idő esetén pedig a délelőtti levegőzés előtt. Ebben a formában csak énekes játékokat tervezzük, hogy semmi se szakítsa meg az önfelelt, örömteli játékot.

A zenehallgatást különböző tevékenységekhez kapcsoljuk. *A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzeti, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.*

A ritmus-, és hallásfejlesztő eszközök mindhárom korcsoportban elérhető helyen vannak.

✚ *A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése*

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segítse a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtséje, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása éreztesse meg a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segítse a magán-, és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játékok adjanak alkalmat a szókinccs bővítésre.

A felnőtt minta *spontán* utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ✚ A gyermekek tudnak önállóan, élvezettel énekes játékokat játszani.
- ✚ Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- ✚ Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni, visszaadni. Érzik az egyenletes löktetést és a dalok ritmusát, a gyors-lassú, a magas-mély, a halk-hangos közötti különbséget.
- ✚ A gyermekek gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni.

8/4. Rajzolás, mintázás, kézi munka

Célunk:

- ✚ a gyermekek élmény-és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése.
- ✚ a gyermekek tér-forma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, *személyiségfejlesztés a népművészeti elemekkel, esztétikai környezettel való ismerkedés útján, gyermeki alkotás a belső képek gazdagításával.*

Feladataink:

- ✚ a gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése,
- ✚ a 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek, s azok tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése, a gyermekek megismertetése az *eszközök használatával*, a *rajzolás, mintázás* és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és *eljárásaival*.
- ✚ a tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A tevékenység tartalma:

- ✚ *A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.*
Megismertetjük a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
A gyermekek alkotó tevékenységéhez méretben, minőségben megfelelő eszközöket biztosítunk. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség, az esztétikum dominál. Az alkotó-alakító tevékenységekhez olyan megfelelő helyet biztosítunk, ahol a mozgó gyerekektől védett az alkotók köre. Biztosítjuk a gyermekek számára az alkotó tevékenységhez szükséges nyugodt légkört, amelyben szívesen bekapcsolódhatnak a munkába, az elrontott, sikertelen lépéseket javíthatják. A tevékenységekhez elegendő időt biztosítunk a gyerekek számára, hogy addig alkothassanak, ameddig kedvük tartja. Az alkotó-alakító tevékenységhez szükséges különböző anyagok elhelyezését, tárolását úgy oldjuk meg, hogy azok a gyermekek számára bármikor könnyen hozzáférhetőek legyenek. Minden gyermeknek megtanítjuk az eszközök biztonságos kezelését. A mindennapi szabad játékban is megteremtjük a feltételeket a rajzoláshoz, festéshez, mintázás - anyagformáláshoz, szövés-

fonáshoz, origamihoz, építéshez, és műalkotásokkal való ismerkedéshez. A gyermekek a festéshez, kötényt vagy köpenyt használnak. *Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.*

- ✚ A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek, s azok tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése a gyermekek megismertetése az eszközök használatával, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodába kerülő 3-4 éveseknek lehetővé tesszük, hogy játszva ismerkedhessenek meg az anyagokkal, eszközökkel, a különböző technikai kivitelezés lehetőségeivel. Megkezdjük a szép, az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség kialakítását. A tevékenységek a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendelhetők. Ezek nem különülnek el egymástól. A képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit megtervezzük. Nem tervezzük viszont a szándéktalan firkrát, és a látszólag szándékos forma-firka időszakában a témát. Lehetőséget adunk a gyermekeknek az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A képalakítás lehetséges festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, agyagba, homokba karcollással, nyomattal. Segítjük a gyermekek képalakító készségének megindulását a szórt elrendezéstől, a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz rendelésével.

A gyermekek tetszés szerint részt vehetnek a plasztikai alakításban. Megismerhetik az anyagok alakíthatóságát nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcollva stb.

A 3-4 éves gyermekek az építés során megismerkednek a különböző tárgyak formáival, alakzataival. Beszélnek alkotásaikról, örülnek a létrehozott produktumnak.

A 4-5 évesek alkotó, alakító tevékenységét bővítjük. A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet segítjük élményeikhez kapcsolódó témákkal s azokhoz megfelelően illeszkedő technikával. A gyerekek rajzában megjelenik az emberábrázolás, a környezet, tárgyak, cselekvések ábrázolása saját elképzelés alapján. Gyönyörködnek a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Használnak ceruzát, krétát, filc- és rostirónokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket a munkáik finomabb kidolgozásához. A gyerekek alakítanak képeket spárgából, fonalból, textilből, termésekből.

A plasztikai munkák során már képesek a formák tagolására. Tudnak ajándéktárgyakat, valamint játékokhoz kellékeket készíteni. A plasztikus formák létrehozásához különböző formájú textilt, bőrdarabot, gallyakat, terméseket használnak fel.

Építés során variálják a teret, az építés lehetőségeinek részletezését. Ehhez használhatnak nagyobb méretű dobozokat, takarókat, berendezési tárgyakat stb.

A gyermekek segítenek az eszközök előkészítésében, elrakásában. Az 5-6-7 évesek alkotó együttműködési készségét figyelembe véve segítjük a képi, plasztikai és a környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését. A képalakítás során a gyermekek többször alkotnak közös kompozíciót. Gazdagítjuk a technikai megoldásokat és az eszközlehetőségeket pl., kollázsok, plakettek, domborművek, viaszkarok, lenyomatok, stb. alkalmazásával.

A saját élményeken alapuló cselekményes témákban megjelennek a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek cselekvéseinek ábrázolása is. A gyerekek a képalakításhoz egyre eredetibb megoldásokat használnak, a formákat, színeket egyéni módon jelenítik meg.

A gyermekek plasztikai munkájában megjelenik a közös térbeli többalakos kompozíció, egy-egy mesejelenet stb. Egyénileg dolgozhatnak a szövőkereten.

Az ünnepekhez kapcsolódóan ajándékot készítenek szüleiknek, társaiknak, az óvoda dolgozóinak. Az ajándékozás örömet jelent számukra. Ismerkedjenek a tűvel, a varrás technikájával, a le-felöltéssel.

Segítséget nyújtunk a gyermekeknek a játékok, bábok, kellékek készítésében. Otthon a szülők segítségével gyűjtögetik az alkotó-alakító tevékenységhez szükséges anyagokat. Segítenek a környezetalakító, díszítő munkákban.

Segítjük a gyermekeket abban, hogy az építés során nagyobb méretű elemekből, térben különböző dolgokat hozzanak létre pl. búvóhelyeket, kuckókat stb.

A több napon át tartó építés lehetőségét is biztosítjuk.

✚ *A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása*

Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Egy héten egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervezünk. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak pár gyermek vesz részt a tevékenységekben. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában alkothassa meg képi-plasztikai elképzeléseit az ajánlott eszközfeltételekkel. A gyermekek munkáiban érzelmeik, vágyaik, szorongásaik, fantázia és élményviláguk mutatkozik meg.

Fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- ✚ Képalakításban egyéni módon megjelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- ✚ A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása. Színválasztásukban érvényesítik kedvenc színeiket.
- ✚ Örülnek egyéni és a közösen elkészített kompozíciónak, alkotásaiknak.
- ✚ Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.
- ✚ Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködőek.
- ✚ Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- ✚ Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.
- ✚ Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket.

8/5.Mozgás

Célja:

- ✚ A gyermekek természetes, harmonikus *összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgásának*, testi képességeinek fejlesztése kialakítása játékos formában,
- ✚ a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodóképességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve,

Feladataink:

- ✚ a 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása *az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével minden gyermek számára*
- ✚ a különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségleteinek differenciált kielégítése érdekében

Tevékenység tartalmi:

- ✚ *A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása*
A mozgásfejlesztő játékok összeállítása korcsoportonként, mindig az adott korcsoportban dolgozó óvónők feladata. Figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat illetve a csoportba járó gyermekek *egyéni szükségleteit, képességeit*.

A gyermekek nagymozgása /járás, futás, kúszás, mászás/ jól fejleszhető az óvoda udvarán, ahol nagy tér, illetve mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésükre. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A gyermekek mozgásfejlesztése során (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeinek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség) fejlesztése mellett igyekszünk kialakítani a *társra figyelés* képességét is.

A mozgásos tevékenységeket, és azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez, és a csoportok összetételéhez méretezzük. A különböző mozgásos tevékenységeket a tornateremben szervezett formában és szabadon is gyakorolhatják a gyerekek.

A **3-4 éves** gyermekek irányított mozgásos tevékenysége során a nagymozgások fejlesztésére helyezük a hangsúlyt. Ismerkedjenek meg a futásgyakorlatokkal */társra figyelés!/.* Játsszanak ugrásgyakorlatokat Ismerkedjenek meg a dobásgyakorlatokkal, labdgyakorlatokkal. A mozgásos játékok adjanak teret a támaszgyakorlatok gyakorlásának is. A talajtorna elemei is jelenjenek meg a játékokban. A gyermekek játsszanak minél több egyensúlyozó játékot. Többféle kéziszert alkalmazunk a különböző típusú mozgásos játékokhoz.

A **4-5 éves** gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére kerüljön a hangsúly. Az irányított mozgásos játékokban jelenjenek meg a futásgyakorlatok. Szervezünk ugrásgyakorlatokat. A dobásgyakorlatok során próbálgassák a célba dobást egykezes felsődobással, babzsák távolba hajításával, haránt terpszállásból. Minél gyakrabban játsszanak labdgyakorlatokat, annál jobban tudják a labdát feldobni és elkapni, különböző testhelyzetben gurítani. Az irányított mozgásos játékok során gyakorolják a támaszgyakorlatokat.

Kapjon kiemelt szerepet az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása. A talajtorna anyagaként jelenleg meg a gurulóátfordulás és a kézenállás előgyakorlata „csikórugdálózás”. A gyermekek játsszanak egyensúlyozó játékokat 5 cm széles vonalon, vízszintes és rézsútos

szereken. Tervezünk lábboltozatot erősítő speciális járás- és gimnasztikai gyakorlatokat, valamint tartásjavító gyakorlatokat. A csoportszobában legyen alkalma a gyerekeknek szabadidőben is ismételtetni a szervezett foglalkozásokon megismert mozgáselemeket.

Az **5-6-7** éves gyermekek mozgása már összerendezettebb, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit játékos formában szívesen ismételnek. Hangsúlyt kap ennél a korcsoportnál az észlelés, az alaklítás, formaállandóság mozgás közbeni fejlesztése, a testsémafejlesztés, a finommotorika alakítása és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása. Gyakrabban tervezünk kisebb testrészekkel végzett mozgásokat a finommotorika fejlesztése érdekében. Használjanak különböző kéziszereket /pl. szalagokat, rövidebb-hosszabb botokat, kisebb-nagyobb labdákat, kendőket stb./. A különböző típusú futógyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyerekek. Ismerjék meg a fokozódó futást, a gyorsfutást, lassúfutást. Végezzenek ugrásgyakorlatokat. Szökdeljenek páros és egy lábon haladással. Végezzenek sorozatugrásokat különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakon át. Néhány lépéses nekifutással gyakorolják a magas- és távolugrásokat.

Játsszanak dobásgyakorlatokat. A gyermekek játsszanak labdagyakorlatokat. Vezessék a labdát járás, futás közben. Tudjanak párokban labdázni. Végezzenek támaszgyakorlatokat. Ismételjék a tanult talajtornaelemeket. Egyensúlyozzanak padon járással, fej- kar- és lábmozgásokkal összekötve.

Legyen minél több sportprogram az óvodában a szülők bevonásával /családi vetélkedő, papa-nap, apa-nap/.

✚ *A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségleteinek differenciált kielégítése érdekében*

A tornának, játékos mozgásoknak, az *egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek* lehetőséget biztosítunk minden gyermek számára az óvodai nevelés minden napján. A gyermekek szabad mozgását a délelőtti és délutáni udvari játék és séta során is biztosítjuk.

Az irányított mozgásos játékokat mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezzük meg, különböző időkerettel. A mindennapi testedzés: a kocogás, futás mindhárom korosztálynak ajánlott.

Fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- ✚ A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- ✚ Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- ✚ Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- ✚ Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- ✚ Szeretnek futni, képesek 50-100 m-t kocogni.
- ✚ Tudnak helyben labdát vezetni.
- ✚ Célba dobnak egykezes felsődobással.
- ✚ Az ugrásokat talajéréskor fékezni tudják.

- ✚ A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzéke, összerendezett mozgása kialakult.

8/6.A külső világ tevékeny megismerése

Célunk:

- ✚ Gyermekünk ismerjék meg a bennünket körülvevő világot, szeressék a természetet; alakuljon ki bennük egy *környezettudatos magatartás*.
- ✚ Erősödjenek érzelmi kötődésük közvetlen környezetükhöz.
- ✚ Pozitív érzelmekkel viszonyuljanak a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt.

Feladataink:

- ✚ a 3-6-7 éves korú gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi tartalmak összeállítása a környezetük értékeinek *hagyományainak* felfedezése és megszerettetése érdekében.
- ✚ a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során.
- ✚ *az óvodapedagógus feladata, hogy elősegítse a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.*
- ✚ *terménnyet és környezetvédelem*
- ✚ a tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.

A tevékenység tartalmai:

- ✚ A 3-6-7 éves korú gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi tartalmak összeállítása a környezetük értékeinek *hagyományainak* felfedezése és megszerettetése érdekében.
A gyermekek a közvetlen környezetükben érzékelik a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát.
A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.
A 3-4 éves gyermekek az óvoda elfogadása, megszerettetése után megismerkednek az óvoda közvetlen környezetével.
Figyelik az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit. Terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat, évszakra jellemző képeket gyűjtenek. Beszélgetnek a család tagjairól. Ismerkednek az óvoda utcájával, épületével, a községben található intézményekkel, az utcában élő állatokkal, növényekkel. Megismerkednek a másik csoportba járó gyerekekkel is.
Beszélgetünk a környezetben található formákról, nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőkről.
A 4-5 éves gyermekek tapasztalat és élményszerző sétáit az óvoda utcáján túl, az óvoda közvetlen környezetében szervezzük meg. A megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására törekszünk. A gyermekek ismerjék meg az évszakok szépségét, jelenségeit az időjárás változását.

Tudjanak gyönyörködni az évszakok növényeiben. Keressenek összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között. Gyűjtsenek terméseket s azokat hasznosítsák. Segítségünkkel rügyeztessenek, magokat csiráztassanak.

A gyermekek tudják bemutatni a család tagjait, otthonukat.

Ellátogatunk az orvosi rendelőbe, üzletekbe, intézményekbe.

Gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait.

Ismerjék meg a személy- és teherszállító járműveket.

Környezetükben élő háziállatokat, madarakat, bogarakat ismerjék meg.

Az 5-6-7 éves gyermekek ismerjék meg az óvoda tágabb környezetét. Figyeljék meg az évszakok szépségét, színeik árnyalatát, a környezet szennyeződéseit /víz, levegő, föld/ a növények fejlődési feltételeit.

Gondozzanak terráriumot, akváriumot, csiráztassanak, ültessenek növényeket.

A gyermekek ismerjék meg a gyógyfüveket, mezei virágokat, vadon termő ismertebb növényeket. A megszervezzük az állatok napját (október 4.) az víz világnapját (március 20.) és a föld napját (április 22.).

Végezzenek egyszerű kísérletet a növényekkel, állatokkal, vízzel, levegővel és a talajjal. A kísérletükhöz nagyítót is használhatnak.

Ismerjék meg a felnőttek munkáját, látogassanak el többféle munkahelyre, ahol szüleik dolgoznak.

A természet kincseit őrző sarokba a gyermekek osztályozzák az összegyűjtött anyagokat, s amit lehet, hasznosítsanak. Évszakokat, napszakokat bemutató táblát készítünk, amelyeket önállóan kezelnek.

Legyen sok ismeretük a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről.

Nézzék meg környezetük háziállatait, figyeljék meg, hol élnek. Hasonlítsák össze az ismert állatok környezetét, életmódját.

✚ *A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során.*

A mikrocsoportos tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek-óvónő személyes beszélgetéseire. Minden gyermekre oda tudunk figyelni, minden kérdésre meg tudunk válaszolni. Ez a szervezeti forma kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetesen módon teszik lehetővé, hogy alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését, mint a kérés, tudakozódás, üzenetközvetítést.

A gyermekek között erősödjön a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése. Elősegítjük az *önálló véleményalkotást, döntési képesség fejlődését*. Lehetővé tesszük, hogy értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

✚ *A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása*

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében mikrocsoportban történik, közvetlen tapasztalat és élményszerző udvari megfigyelések és séták alkalmával.

Hetente egy természeti - emberi - tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezünk. A délutános óvónő megérkezése után a délelőtti óvónő a hét három délelőtti 8-10 gyermekkel megfigyelteti a tervezett témát.

Természet-és környezetvédelem

Az óvodai nevelés kiemelt feladata az egészségnevelés, a testi, lelki egészség harmóniájának biztosítása. Az egészség megőrzéséhez hozzá tartozik az egészséges környezet, amit védeni, óvni kell és ehhez az életkornak megfelelő

szinten az óvodások is hozzájárulhatnak. A személyes példaadáson túl az óvodai nevelőmunkába beillesztve foglalkozunk a környezet – és természetvédelemmel. Az ide kapcsolódó jeles napokról megemlékezünk, rövid programokat szervezünk arra a napra (Állatok világnapja, Föld napja, Víz napja, Madarak és Fák napja)

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ✚ A gyermekek észreveszik környezetükben az elemi üzleteket, az esztétikai alkotásokat.
- ✚ Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, ismereteiket rendezni tudják.
- ✚ Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.
- ✚ Tudják saját születési helyüket, és idejüket.
- ✚ Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségben. Felismerik a napszakokat.
- ✚ A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket.
- ✚ Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- ✚ Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- ✚ A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- ✚ Megkülönböztetik a jobbra, balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, mellé, közé stb.).
- ✚ Kialakul a beszédhelyzethez, és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő jól érthető beszédük. Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartásformáik, szokásaik, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- ✚ Átérik a természet- és környezetvédelem fontosságát; kialakul bennük egy bizonyos környezettudatos magatartásforma.
- ✚ Megismerik falujuk természeti szépségeit, adottságait.
- ✚ Egyéni fejlettségükhöz mértén alakul ki önálló véleményalkotásuk, fejlődnek döntési képességeik a kortárs kapcsolatban és a környezet alakításában.

8/7.Munka jellegű tevékenységek

Céljaink:

- ✚ a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését
- ✚ *saját és mások elismerésére nevelés, konkrét, reális értékelés, mely a gyermeknek saját magához mértén fejlesztő hatása van.*

Feladataink:

- ✚ különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása, a saját és mások elismerésére nevelés.
- ✚ tudatos pedagógiai szervezés, a gyermekkel való együttműködés és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelés.

A tevékenység tartalma:

- ✚ A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki. A cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység, melyet elsősorban önmagukért és a közösségért végzik.

Kezdetben segítségünkkel, később teljesen önállóan, öntevékenyen végezzenek munkajellegű tevékenységet. Mindegyik munkafajtánál mintát adunk az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítünk a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. Értékelésünk buzdító, folyamatos, *konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő*, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez. A gyermekek munka jellegű tevékenysége a *saját és mások elismerésére nevelés egyik formája*.

Mindhárom korcsoportnál nagy jelentőségű az önkiszolgálás, testápolás, öltözködés, étkezés, környezetgondozás. /lásd az egészséges életmód alakítása című fejezet/

3-4 éves gyermekek bennünket figyelve vegyenek részt a növények, állatok gondozásában, etetésében.

Segítsenek a termések, falevelek elszállításában, a növények locsolásában, az udvar rendben tartásában. A legkisebb óvodásokat is bevonjuk az alkalmoszerű munkába, ami lehet esetleges, de lehet szabályosan ismétlődő.

A szabályosan ismétlődő mindennapi munka a rend fenntartásáért végzett tevékenységek (pl. a játékok elrakása, tisztítása, a terem díszítésében segítségnyújtás).

4-5 éves gyermekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a naposi munka, amit akkor célszerű bevezetni, ha a gyermekek készség szinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. (Az önkiszolgáló tevékenység ezt jól előkészíti.)

Alkalmoszerű ismétlődő munka a játékok helyére rakása, a csoportterem átrendezése, a tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése, az öltöző és a mosdó rendjének megőrzése.

Ezeket a munkákat a gyermekek együtt végezzék a felnőttek átgondolt, konstruktív vezetésével. Megtervezzük a gyermekek növény és állatgondozását. A gyermekek működjenek közre az élősarok gondozásában, a szobanövények átültetésében, a virágoskert ápolásában, az óvodaudvar tisztántartásában, (fű gondozása, avar gyűjtése, öntözés). Segítségünkkel a gyermekeknek legyen lehetősége gondozni az akváriumot, madáretetőt. Irányításunkkal készítsék el a kisállatok, madarak étkeit.

Az 5-6-7 éves óvodások önállóan végzik a naposi munkát. Közösén eldöntik a munka megosztását. Ízlésesen, esztétikusan tálalják fel az ételeket. Étkezés után a szokásrendnek megfelelően mindent a helyére tesznek. Az alkalmoszerű munkákat a gyermekek önálló vállalkozás alapján végezzék, nem alkalmazunk kényszerítő eljárásokat.

A gyakori dicséret, elismerés hatásával érjük el, hogy a gyermekek szívesen vegyenek részt a munkában. Végezzenek önállóan környezetszépítő munkát, játékok tisztítását, polcok lemosását. Sütemények, vitaminsaláták készítését közösén végezzük.

Rendszeresen segítsenek a kicsik öltöztetésében, készítsenek nekik meglepetéseket.

Úgy alakítjuk ki a növény és állatgondozást, hogy a gyermekek minél több műveletet tudjanak önállóan végezni. Minden évszakban segítsenek a járdák, utak tisztításában.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ✚ A gyermekek szeretnek közösén dolgozni.
- ✚ Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- ✚ Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- ✚ Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- ✚ Tisztában vannak saját és mások munkájának eredményével.
- ✚ Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában.
- ✚ Örömmel segítenek a kisebbeknek.
- ✚ Szeretnek meglepetést készíteni szüleiknek, óvónőiknek.

8/8.A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Céljaink:

- ✚ a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése,
- ✚ az intellektuális, mozgásos, sziciális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása
- ✚ a tevékenységekben megvalósuló tanulás legyen a sokrétű tájékozódás alapja

Feladataink:

- ✚ a *tevékenységi formákhoz* a feltételek biztosítása az egész óvodai nap folyamán az óvónő által kezdeményezett *szervezeti és időkeretben*

- ✚ *tanulást támogató környezet megteremtése, melynek során az óvónő a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire épít*
- ✚ *a szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játékokban és a gyermeki tevékenységben*
- ✚ *a gyermek teljes személyiségének, kompetenciáinak fejlesztése*

A tevékenység tartalma:

- ✚ *Tevékenységekben megvalósuló tanuláshoz szükséges feltételek biztosítása (légtér, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés, élmények)*

Programunk szélesan értelmezi a tanulást: *folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.* A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet az óvónő által kezdeményezett természetes és szimulált környezetben, melynek szervezeti és időkeretét az óvónő tervezi meg.

Nem fér kétség ahhoz, hogy az óvodás gyermek értelmi képessége: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű, szemléletes gondolkodása *teljes személyisége* leginkább a játékon keresztül fejlődik. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az általunk irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, *felfedezés*, ami a gyermek kérdéseire, válaszaira épülő ismeretszerzést is magában foglalja, s épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire is.

A program felfogása szerint a tanulás azt jelenti, hogy az általunk kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak, úgy, hogy nincs közben játékelrakás. A gyermekek a tevékenységek befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdhetnek.

Egyetlen egy napon borul fel ez az alapelv, amikor szervezett mozgástevékenységet tartunk.

A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek

- ✚ *az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),*
- ✚ *a spontán játékos tapasztalatszerzés*
- ✚ *a cselekvéses tanulás;*
- ✚ *a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;*
- ✚ *az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;*
- ✚ *a gyakorlati problémamegoldás*

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Igyekszünk eljárásainkat változatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálni. A játékosság, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemzés, elemzés,

rendszeres- *cselekvéses tanulás*- minél gyakrabban jelenjen meg a tevékenységekben. Az élmények elmondása, az otthoni és óvodai megbízások adása, a szülők, nagyszülők bevonása a tanulási folyamatba, az önálló feladatmegoldások, önellenőrzésre, önértékelésre való készítés mind hasznos módszerei a programnak.

Folyamatosan törekszünk módszertani kultúránk kiművelésére.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeladten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, *személyre szabott pozitív értékelést*, megerősítést kapnak, mely segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Ezért arra törekszünk, hogy mindegyik gyermek minden nap kapjon valamilyen pozitív megerősítést. Kerüljük a sztereotip értékeléseket (ügyes vagy stb.), helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét, tettét emeljük ki. Alkalmazzuk a differenciált, árnyalt értékelést.

Alkalmazzuk a jutalmazás sokféle módszerét: simogatást, pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést, egyénileg, a csoport és a szülők előtt egyaránt.

Az óvodában tárgyi jutalmazásra ne kerüljön sor. A büntetés teljes mértékben kerülendő a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi.

A tanulási szokásokat úgy alakítjuk, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés, egy kérdés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.

Arra törekszünk, hogy minden gyermek reálisan ismerje meg testi-lelki szellemi értékeit, de azt is tudja, hogy melyek a hiányosságai.

9. A program ellenőrzése, elemzése, értékelése

A program sikerkritériumát „A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén” címmel kiemelt programelem tartalmazza. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, elemezhető, értékelhető a gyermekek fejlettségi szintje.

A program működését tervező és elemző dokumentumok

 A vezető óvónő pedagógiai, működési terve –Munkaterv-(időkerete: 1 év).

Ez a dokumentum hivatkozik a program és az óvónők gyermekcsoportokra elkészített terve között.

 A gyermekcsoport nevelési és tevékenységi terve.

Tervezési időkerete: a nevelési terv félév, a tevékenységi terv negyedév, eseményterv, szervezési munkák 1 hónap.

Ez a dokumentum tartalmazza a csoportra differenciáltan vonatkozó szokás-szabályrendszereket, a jeles napokhoz, évszakokhoz tervezett tevékenységi – témaköröket, anyagokat és az eseményekkel járó szervezési munkákat.

 Gyermektükör (időkerete: folyamatos)

Tartalmazza a gyermek anamnézisést, az óvónők megfigyeléseit, a gyermekek képességi szintjeit és a fejlesztési elképzeléseket.

Az óvónő elsősorban önmagát ellenőrzi, és saját munkáját értékeli. Valamennyi problémás nevelési helyzetben törekszik elemezni a történeteket. Munkáját

ugyanakkor jogosan ellenőrzik és értékelik a szülők, az óvoda, a szakértők, melyről időben értesül az ellenőrzött személy.

A program ellenőrzésében, értékelésében – az óvodavezető irányításával valamennyi óvónő részt vesz.

10. Esélyegyenlőség és gyermekvédelmi munka az óvodánkban

Az Óvoda Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a diszkrimináció- és szegregációmentesség, az egyenlő bánásmód, a gyermekközpontúság, a családirinovatás és a humánus elvnek teljes körű érvényesülését.

Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyerekek, dolgozók, partenrek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során:

- + a gyermekek beiratkozásánál, felvételénél, jogviszony létesítésénél
- + gyermekcsoportok kialakításában, szervezésében
- + a nevelésben, ismeretközvetítésben
- + a gyermekek egyéni képességeinek mérése, nyomonkövetése során
- + a gyerekek egyéni fejlesztésében
- + a gyermekek beilleszkedésének segítésében, a közösség fejlesztésében
- + a fejlesztést elősegítő ismeretanyag, módszer, eszköz kiválasztásában, alkalmazásában
- + az óvodai programokban, lehetőségekben való részvételben
- + szűrővizsgálatokon való részvételben
- + a gyermekek beiskolázásában

- + a dolgozók alkalmazásánál, foglalkoztatási jogviszony létesítésénél
- + a dolgozók teljesítményértékelésének gyakorlatában
- + a fegyelmezés, büntetés, jutalmazás gyakorlatában
- + a munkamegosztásban, a szabadságok kiadásában
- + a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai képzésében, továbbképzésében
- + nyugdíjazásnál, jogviszony megszüntetésénél

- + a szülőkkel való együttműködésben
- + a szülők tájékoztatásában (dokumentumok, döntések, értékelések, programok, lehetőségek, támogatások, a gyermek fejlődése)
- + a szülői érdekképviselő megválasztásában, munkájában való részvételben
- + a szülők számára az óvoda programjaiba, a gyermek nevelésébe való betekintésben
- + a szülői vélemények kérésében, panaszkezelésben

- ✚ a partnerség-építésében és kapcsolattartásban a segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel
- ✚ A hátrányos helyzetű gyerekek, dolgozók, partnerek hátrányainak kompenzálása az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során kötelezettséget vállal arra, hogy együttműködnek az érintetteket támogató intézkedések meghozatalában.

Az óvoda Esélyegyenlőségi terve összhangban áll a gyermekvédelmi munkával, mely kiemelt jelentőséggel bír. A helyzetelemzés során kitűztük a megvalósítandó célokat, feladatokat.

A társadalmi, gazdasági változások miatt egyre nehezebb helyzetbe került családokban élő gyermekek érdekében gyermekvédelmi munkánk célja:

- ✚ a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek folyamatos figyelemmel kísérése, segítése
- ✚ minden óvodáskorú gyermekre preventív tevékenység megszervezése
- ✚ a speciális segítséget igénylő gyermekek és családok gondozása

Az óvodai gyermekvédelem magába foglalja a gyermekközösség egészére kiterjedő, ezen belül minden egyes gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséért kifejtett pedagógiai tevékenységet. A gyermekekre való fokozott odafigyelés teszi lehetővé, hogy időben vesszük észre a problémákat /magatartási zavarok, testi, szellemi fejlődésben való elmaradás, nehezen nevelhetőség/.

A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése is csak korai felderítés alapján lehetséges. Minden óvónő feladata az első családlátogatáskor a gyermekek megismerése, az anamnesztikus adatok rögzítése, majd fejlődésük nyomon követése. Hiányosságok észlelése esetén egyéni bánásmóddal, egyéni fejlesztő programokkal kell hátrányaikat csökkenteni.

Amennyiben szükséges szakember segítséget kell igénybe venni /logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, speciális segítséget biztosító szakember /

A logopédiai ellátásra szoruló gyermekek részére heti 1 alkalommal helyben szervezünk foglalkozást, utazó logopédus segítségével.

Ha egy gyermek fejlődését, életét veszélyeztetettnek látja a családjában, a vele foglalkozó óvónő, a gyermekvédelmi megbízotthoz kell fordulnia.

Mivel a családnak a nevelésben elsődleges szerepe van, ebben az esetben az óvónő és a gyermekvédelmi megbízott feladata a szülők nevelése, segítése, olykor az egész család gondozása, védelme.

Ha erőfeszítéseink nem járnak sikerrel, felvesszük a kapcsolatot külső segítőkkel, az orvossal, védőnővel, az önkormányzat jegyzőjével, a gyermekjóléti szolgálat vezetőjével. A gyermekjóléti szolgálat felé jelezzük a problémákat, s közösen keressük a megoldási lehetőségeket.

Óvodánkban a gyermekvédelmi megbízotti feladatokat a Markotics Zoltánné óvónő látja el.

Feladatai:

- ✚ Minden nevelési év elején összegyűjti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek adatait.
- ✚ Gondozásukra éves munkatervet készít.

- ✚ Segíti az óvónők gyermekvédelmi munkáját. Rendszeres konzultációkkal, információk cseréjével. A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok összeállításával.
- ✚ Rendszeresen látogatja a veszélyeztetett gyermekeket.
- ✚ A hátrányos helyzetű családokat figyelemmel kíséri.
- ✚ Javaslatot tesz rendkívüli segízésre.
- ✚ Gyermekvédelmi továbbképzésen vesz részt, az ott hallottakról tájékoztatást ad.

Az évente elkészülő gyermekvédelmi kimutatás tartalmazza:

- ✚ az óvodások számát
- ✚ -ebből veszélyeztetettek száma
- ✚ -hátrányos helyzetűek száma
- ✚ -három vagy több gyermekes családban élők száma
- ✚ -fogyatékos gyermekek száma
- ✚ -csonka családban nevelkedők száma
- ✚ -veszélyeztetettség okai.

A gyermekek zavartalan fejlődéséért, a gyermekek védelméért az óvodai nevelőtestület együttesen felelős.

11. Irányelvek óvodánk sajátos nevelési igényű gyermekeinek integrált óvodai nevelésére vonatkozóan

121.§ (1) 29. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján
a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd
b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

Forrás: A közoktatásról szóló 1993. évi LXXVI. törvény módosításáról szóló 2007. évi LXXXVII. törvény

Az SNI gyermek különleges gondozásáról

30. § (1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges gondozást – a gyermek, tanuló életkorától és állapotától függően, a 35. § (2) bekezdésében meghatározott szakértői és rehabilitációs bizottságok szakértői véleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a fejlesztő felkészítés keretében kell biztosítani. A korai fejlesztés és gondozás megvalósítható otthoni ellátás, bölcsődei gondozás, fogyatékosok ápoló, gondozó otthonában nyújtott gondozás, gyermekotthonban nyújtott gondozás, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás keretében biztosított fejlesztés és gondozás, konduktív pedagógiai ellátás keretében.

Forrás: 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról

Az SNI gyermeket oktató intézményekről

30. § (3) A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban, a konduktív nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézménynek rendelkeznie kell azokkal a személyi és tárgyi feltételekkel, amelyek a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátáshoz szükségesek. A nevelési-oktatási intézményt a szülő választja ki a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleménye alapján.

Forrás: 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról

A szülői döntés korlátozásáról

30. § (4) A gyermek, tanuló érdekében a jegyző kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével jelenjen meg szakértői vizsgálaton, illetve a szakértői vélemény alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa be [a továbbiakban a (3) bekezdés szerint kiválasztott, illetve a (4) bekezdés szerint a jegyző által kijelölt nevelési-oktatási intézmény: kijelölt nevelési-oktatási intézmény, kijelölt óvoda, kijelölt iskola].

Forrás: 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról

A következő feladatok kapcsolódnak a fő fejlesztési területeken:

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges.

Kommunikáció és szociális viselkedés

- beszéd előtti /preverbális/ csecsemőkori kommunikáció elemeinek tanítása,
- szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása,
- beszéd vagy ennek hiányában alternatív, vizuális eszközzel történő kommunikáció használatának tanítása,
- tanítási helyzetben szükséges elemi szociális viselkedés kialakítása,

Fejlődési funkció elmaradások, korai elemi készségek

- alapvető önkiszolgálási készségek kialakítása: rágás, étkezés, öltözés, tisztálkodás.

Korai kognitív funkciók

- elemi, logikai műveletek, fogalmak, összefüggések tanítása,
- szociális kognitív készségek fejlesztése,
- egyszerű aktivitásformák kialakítása strukturált keretek között,
- általánosítás képességének fejlesztése,
- az elsajátított képességek önálló használatának tanítása,
- az elsajátított képességek más összefüggésben való használata,
- képességek alkalmazása más, elsősorban otthoni környezetben.
-

Viselkedésproblémák kezelése, megelőzése, alternatív viselkedések kialakítása

- kétszemélyes tanítási helyzetben való részvétel viselkedési elemeinek kialakítása,
- csoportba való beillesztés kialakítása,

- óvodán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

A gyermekkel kapcsolatos gondozási feladatok ellátása

Megegyezik az óvodai gondozási feladatokkal, kiegészítve azokkal az eszközökkel, módszerekkel, melyek a szokások kialakítását, a gyermek eligazodását segítik.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ✚ Beszédfejlődésük, kommunikációjuk eléri, vagy megközelíti a várható átlagos szintet.
- ✚ Képességeik, készségeik a fejlesztés hatására magasabb szintre jutnak.

12 . ESZKÖZJEGYZÉK – ÓVODÁNKRA VONATKOZTATVA

A nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeinek és felszereléseinek jegyzékét 11/1994.(VI.8.) MKM rendelet tartalmazza.

I. Helyiségek:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Csoportszoba	3
Logopédiai foglalkoztató; óvodavezetői iroda; videoszoba	1
Játszóudvar	1
Gyermeköltöző	2
Gyermekmosdó, WC (5 db mosdókagylóval; 3 db elválasztott WC csészével)	2
Felnőtt öltöző	1
Felnőtt WC zuhanyzó, mosókonyha	1
Tálalókonyha;	1
Mosogató	1
Raktár	1
Közlekedő	1
Udvari játéktároló	1
Kazánház	1

II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai:

1. Csoportszoba

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Gyermekasztal	Csoportszobánként 3 db
Eszköz-előkészítő asztal	Csoportonként 1 db
Gyermekszék	Gyermeklétszám szerint 3 db
Óvodai fektető	Gyermeklétszám szerint 1 db
Fényáteresztő + fényvédő függöny	Ablakonként 1 db
Játzószőnyeg	Csoportszobánként 1 db
Játéktartó szekrény	Csoportszobánként 1 garn.+1 db
Kincsesláda	Csoportszobánként 1 db
Fodrászos polc	Csoportonként 1 garn.
Gyermek konyhabútor	Csoportonként 1 garn.
Komód (rajzeszközöknek)	Csoportszobánként 1
Hangszeres polc	Csoportszobánként 1
Hangszeres asztal	Csoportszobánként 1
Hőmérő	Csoportszobánként 1 db
Szeméttartó	Csoportszobánként 1 db

2. Logopédiai foglalkoztat; vezetői iroda; videoszoba

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Íróasztal	1 db
Számítógép asztal	1 db
Tárgyaló kis asztal	1 db
Szék	4 db
Számítógép szék	2 db
Számítógép, monitor	1 db
Hordozható számítógép	1 db

Lézer nyomtató	1 db
Lézer nyomtató, fénymásoló, színes	1 db
Nyomtató (leporelló számlázáshoz)	1 db
Projektor	1 db
Iratszekrény	1 db
Telefon	2 db
Logopédiai tükör	1 db

3. Felnőtt öltöző

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Ruha és cipőtartó (6 rekeszes)	1 garn.
Vasaló	1 db
Vasalóállvány	1 db
Beépített szekrény	1 db

Gyermeköltöző; gyermekmosdó

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Öltözőszekrény (a gyermeklétszámnak megfelelő rekeszsel)	10 db
Törülközőtartó	Gyermeklétszám szerint 1 db
Rekeszes fogmosótartó falipolc	Gyermeklétszám szerint 1 db
Falitükör	1 db
Szappantartó (fali)	3 db

5. Játszóudvar:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Babaház	1 db
Fedett kerti pavilion	1 db
Homokozó	1 db
Mászóka	2 db
Hinta (lengő + mérleg)	2 db
Homokozó eszközök	A gy.létszám 30%-nak megfelelő m.
Labdák, karikák	A gy.létszám 30%-ának megf. m.
Kerékpárok, rollerek	A gy.létszám 30%-ának megf

III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Egyéni tisztálkodószerek (fésű, fogkefe, fogmosó pohár)	Felnőtt és gy.létszám szerint 1 db
Törülköző	Felnőtt és gy.létszám szerint 3 db
Abrosz	Asztalonként 4 db
Gyermek takaró	Gyermeklétszám szerint 1 db
Ágynemű huzat	Gyermeklétszám szerint 2 db

IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Automata mosógép	1 db
Porszívó	1 db
Takarítóeszközök	A munkavégzéshez szükséges mennyiség
Kerti szerszámok	A munkavégzéshez szükséges mennyiség

V. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök:

1. Játékok, játékeszközök:

Nevelési területek	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Különböző játékképzések: szerepjátékok; építő- konstruáló j.; szabályjátékok; dramatizálás-bábozás; barkácsolás	Homokozó játékok; talicskák; dömperek	Gyermeccsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben
	Építőkövek; várjátékok	
	Babák; babaruhák; babaedények; plüss állatok	
	Fodrász-, orvosos felszerelések	
	Szerelő, konstruáló játékok	
	Szabályjátékok	
	Bábok	
	Autók, különböző szállító játékok	
Mozgáskultúrát,	Udvari mászóókák; hinták	A gyermeklétszámnak

mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Labdák; karikák	megfelelő mennyiségben
	Wesco sportkészlet	
	Egyensúlyozó eszk.: korong, ernyő, lépegető,	
	Fizio labdák; füles labdák	
	Trambulin	
	Bordásfal	
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő eszközök	Logico készletek feladatlapokkal	Gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben
	Kirakók; puzzle játékok;	
	Forma- és mozaikösszerakók; párosítók	
	Társasjátékok; domino	
	Memóriajátékok; útkeresők; tükörkép játékok	
	Fűzést segítő készletek (gyöngy, cipő, stb.)	
	Érzékszervi játékok (hallás, látás, tapintás)	
Nevelési területek	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Ének-zene; énekes játékok; népit gyermekjátékok eszk.	Gyermek ritmushangszerek	A gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben
	Táncos szoknyák	
	A szerepes körjátékok kellékei	
Az anyanyelv fejl. és a kommunikációs képességek fejlesztésének eszk.	Képeskönyvek; meséskönyvek	Gy.csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben
	Beszédfejlesztő gyakorlókönyvek	
	Nyelvi gyakorlótábla képekkel	
	Szókincsbővítő társasjátékok	
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, képalakítás, kézimunka)	Grafit és színes ceruzák	A gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben
	Filctollak	
	Zsírkréták; pasztell-kréták; aszfalt	

anyagok, eszközök	kréták	
	Tempera; vízfesték; ecsetek	
	Színes papírok; kartonpapírok; rajzpapírok	
	Ollók; ragasztók	
	A szalvétatechnika eszközei	
	Textilfesték; márványozó festék; akrilfesték	
	Színes és natúr gyurma; a gyurmázás kellékei	
Munka jellegű tevékenységek eszközei	Gyermek gereblye	Gy.csoportonként a gy.létszám 30%-ának megfelelő mennyiségben
	Gyermek lombseprű	
	Gyermek öntözőkanna	
	A naposi munka eszközei	
	Az önkiszolgálás eszközei	

2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
CD lejátszós magnetofon	1 db
Videó, DVD lejátszó	1 db
Televízió	1 db
Diavetítő + vászon diafilmekkel	1 garn.
Projektor	1 db
Agyagégető kemence	1 db

VI. Egészség- és munkavédelem eszközei:

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
--------------------------------	--------------------------

Ételminta-vétel készlet (üvegtartály)	Előírásnak megf. mennyiség
Mentőláda ,tűzoltó készülék	1db ,az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint

13. Érvényességi rendelkezések

Az óvodai nevelési program érvényességi ideje 2013. szeptember 1-től visszavonásig.

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- + jogszabályi változás
- + fenntartó által meghatározott szervezeti átalakítás,
- + ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- + ha a szülők közössége módosítást javasol.

A módosítással foglalkozó nevelőtestületet össze kell hívni, ha a fenti indokok bármelyike felmerül.

A programmódosításról írásbeli előterjesztéssel kell az óvodavezetőt és a nevelőtestületet értesíteni.

14. Legitimációs záradék

A kisbajcsi Nefelejcs Óvoda “Helyi nevelési programját” elfogadta:

Név	Aláírás
Hájas Tiborné óvónő	
Markotics Zoltánné óvónő	

Szülői szervezet részéről megismerte:

.....
Medeyné Szabó Anna

.....
Szalayné Nagy Anikó

.....
Győri Csaba

Nyilvánosságra hozatal szabályai: A Nefelejcs Óvoda Kisbajcs Óvodai Nevelési Programja teljes terjedelmében elérhető a kisbajcs.hu internetes oldalon.